

II. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

Finansowanie zadań i przedsięwzięć w układzie dziedzin ochrony środowiska

W okresie objętym sprawozdaniem politykę wydatkowania środków pomocowych Funduszu wyznaczały uchwalone przez Radę Nadzorczą:

- „Zasady udzielania i umarzania pożyczek, udzielania dotacji oraz dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu”,
- „Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu”,
- „Lista przedsięwzięć priorytetowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu planowanych do dofinansowania w 2008 r.”,
- „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na lata 2005-2008” uchwalonych przez Radę Nadzorczą Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Dofinansowaniem objęto wyłącznie zadania i przedsięwzięcia spełniające warunki określone w wymienionych wyżej dokumentach.

W 2008 r. rozpatrzono ogółem 462 wnioski (w tym 34 złożone w roku 2007) o udzielenie pomocy finansowej na realizację zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną na łączną kwotę 284 637,9 tys. zł. Spośród rozpatrzonych wniosków 12 nie spełniało obowiązujących w Funduszu „Kryteriów ...”, a 26 zostało wycofanych przez wnioskodawców. Z pozostałych 424 wniosków: 377 tj. 88,9% zostało rozpatrzonych pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą Funduszu, 4 tj. 0,9% zostały rozpatrzone odmownie, między innymi ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, a 43 tj. 10,1% pozostały do rozstrzygnięcia w 2009 r.

Przygotowanie zadań do realizacji w stopniu zgodnym z obowiązującymi w Funduszu procedurami pozwoliło na zawarcie w 2008 r. ogółem 460 nowych umów na kwotę 245 989,4 tys. zł, w tym 146 umów pożyczek na kwotę 175 180,1 tys. zł oraz 314 umów dotacji na kwotę 70 809,3 tys. zł. Zawartych zostało ponadto 49 aneksów do umów z lat ubiegłych zmieniających wysokość przyznanej pomocy, głównie w związku z korektą wartości realizowanych zadań, w wyniku czego przyznane dofinansowanie uległo zwiększeniu łącznie o kwotę 33 505,4 tys. zł.

Uwzględniając czynne umowy zawarte przez Fundusz przed 1 stycznia 2008 r., umowy zawarte w 2008 r. oraz zadania w stosunku do których Zarząd i Rada Nadzorcza Funduszu podjęły uchwały o dofinansowaniu, w obsłudze pracowników merytorycznych znajdowało się w okresie sprawozdawczym łącznie 557 zadań, w tym 495 zadań z podpisanymi umowami oraz 62 zadania przygotowywane do ich podpisania.

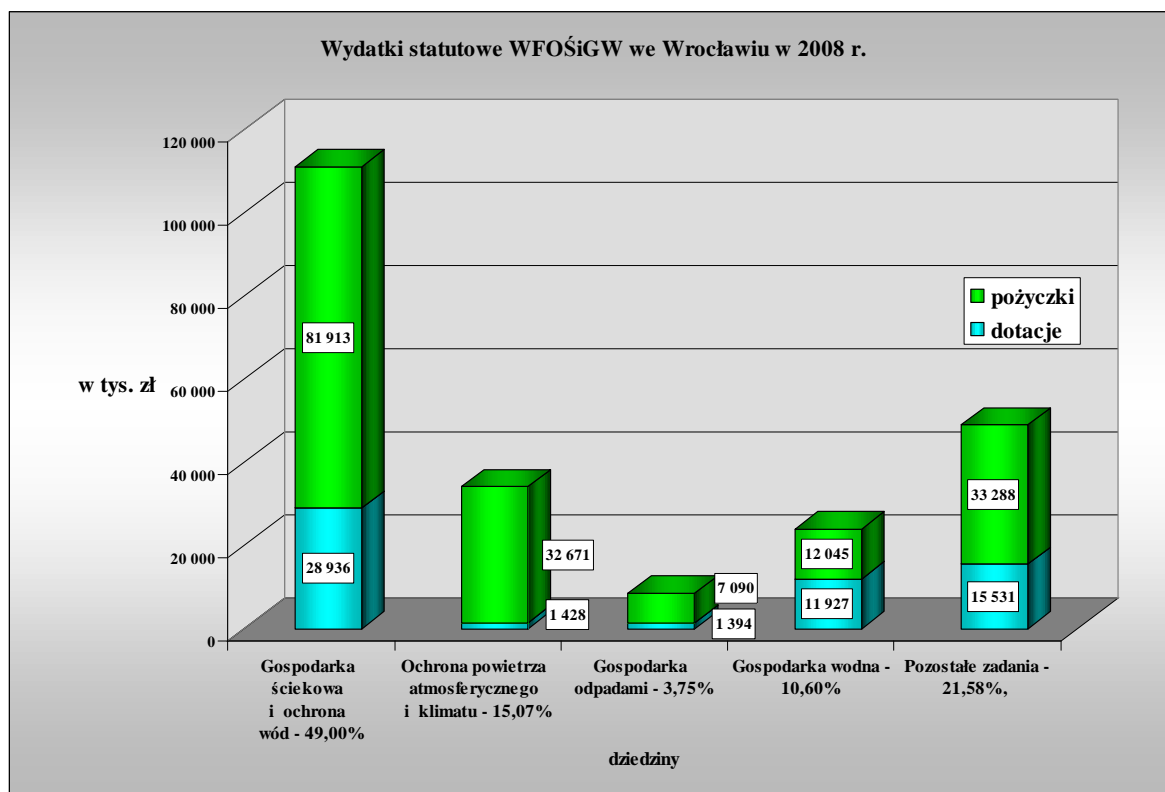
W 2008 r., na podstawie umów pożyczek i dotacji zawartych w 2008 r. i latach ubiegłych, Fundusz dofinansował bezpośrednio realizację 450 nowych i kontynuowanych zadań związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną kwotą 225 957,4 tys. zł, z czego pożyczki wyniosły 167 006,7 tys. zł (73,9%), dotacje 58 950,7 tys. zł (26,1%). Ponadto 62,1 tys. zł wydatkowano na nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska, 174,9 tys. zł skierował na dopłaty do kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. w ramach zawartych z nim umów, a Rada Nadzorcza Funduszu podjęła decyzje o umorzeniu pożyczek na kwotę 28,1 tys. zł.

Nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska, dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. ze środków własnych oraz umorzenia pożyczek stanowiły łącznie 0,12% całości wydatków.

Uwzględniając rangę potrzeb oraz przyjęte priorytety w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej środki Funduszu wydatkowano na następujące dziedziny:

- gospodarkę ściekową i ochronę wód – 110 848,7 tys. zł (49,00% wydatkowanych środków) dofinansowując 91 zadań,
- ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu – 34 099,7 tys. zł (15,07%) dofinansowując 61 zadań,
- gospodarkę odpadami – 8 483,2 tys. zł (3,75%), dofinansowując 36 zadań,

- pozostałe zadania – 72 525,7 tys. zł (32,06%), dofinansowując 262 zadania, w tym:
 - ✓ gospodarkę wodną i ochronę przeciwpowodziową – 23 971,8 tys. zł (10,60%), dofinansowując 39 zadań,

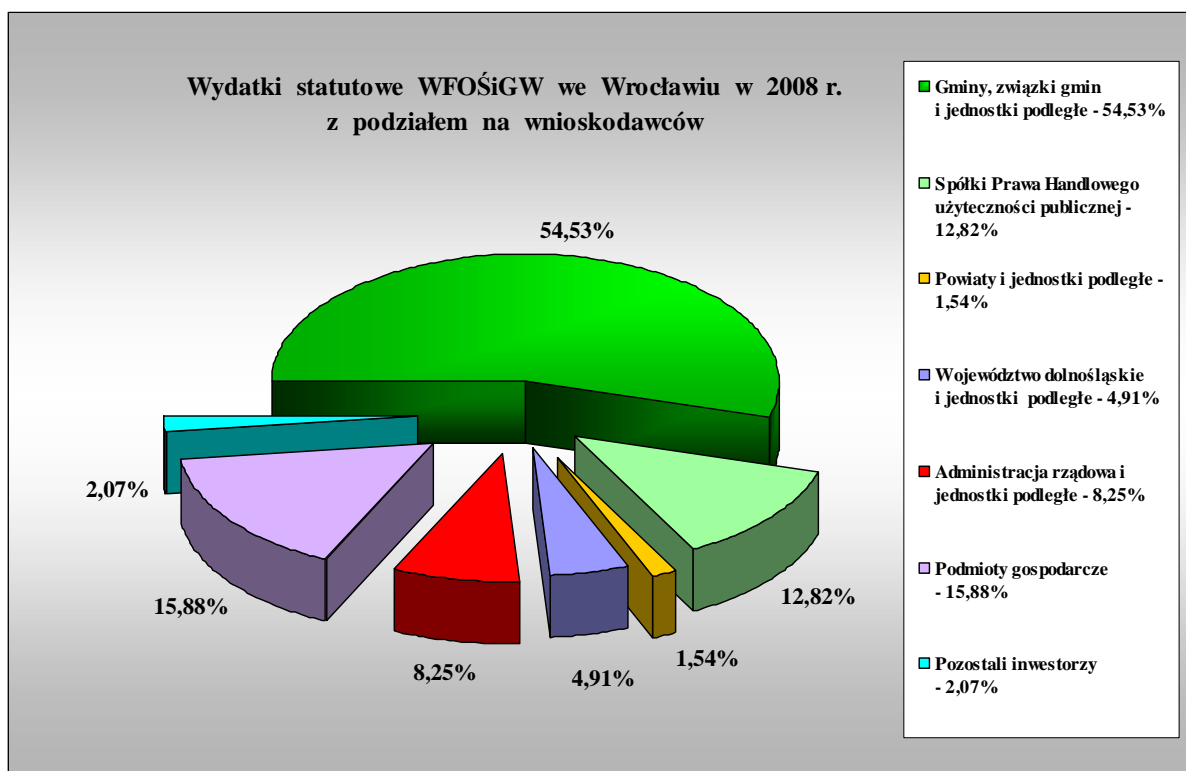

- ✓ leśnictwo, ochronę przyrody i krajobrazu – 4 724,3 tys. zł (2,09%), dofinansowując 27 zadań,
- ✓ edukację ekologiczną - 3 605,8 tys. zł (1,59%), dofinansowując 128 zadań,
- ✓ monitoring środowiska - 2 428,6 tys. zł (1,07%), dofinansowując 7 zadań,
- ✓ prace badawcze, 229,3 tys. zł (0,10%), dofinansowując 1 zadanie,
- ✓ zapobieganie i likwidację poważnych awarii i ich skutków - 3 289,7 tys. zł (1,46%), dofinansowując 27 zadań,
- ✓ inne zadania (m.in. profilaktyka zdrowotna dzieci, wapnowanie gleb) – 34 276,1 tys. zł (15,15%), dofinansowując 33 zadania,
- nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska, dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOŚ S.A. oraz umorzenia pożyczek – 265,1 tys. zł (0,12%).

Wydatki statutowe Funduszu w 2008 r. z podziałem na dziedziny ochrony środowiska przedstawione zostały w tabeli nr 1.

Z ogólnej kwoty wydatkowanych w 2008 r. środków w wysokości 225 957,4 tys. zł dofinansowano zadania realizowane przez:

- gminy, związki gmin i podmioty zależne (jednostki komunalne, szkoły i inne) – 54,53% tj. 123 213,1 tys. zł (27,19% stanowiły dotacje, a 72,81% pożyczki),
- spółki prawa handlowego o charakterze użyteczności publicznej (przedsiębiorstwa wodociągów i kanalizacji, gospodarki komunalnej itp.) – 12,82% tj. 28 971,4 tys. zł, (0,05% stanowiły dotacje, a 99,95% pożyczki),
- powiaty i ich jednostki – 1,54% tj. 3 473,3 tys. zł (29,83% stanowiły dotacje, 70,17% pożyczki),
- Województwo Dolnośląskie i jednostki podległe – 4,91% tj. 11 092,2 tys. zł (54,49% stanowiły dotacje, 45,51% pożyczki); największymi beneficjentami z tej grupy były Dolnośląski Zarząd Melioracji Urządzeń Wodnych we Wrocławiu (w formie dotacji) oraz Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu (w formie pożyczki),

- administrację rządową oraz jednostki jej podległe – 8,25% tj. 18 648,7 tys. zł (73,27% stanowiły dotacje, 26,73% pożyczki); największymi inwestorami w tej grupie byli Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu i Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz instytuty państwowe,
- podmioty gospodarcze (przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, pozostałe spółki prawa handlowego) – 15,88% tj. 35 881,6 tys. zł (99,17% stanowiły pożyczki, a 0,83% dotacje),
- pozostałych inwestorów, w tym pozarządowe organizacje ekologiczne - 2,07% tj. 4 677,0 tys. zł (93,82% stanowiły dotacje, a 6,18% pożyczki); największymi inwestorami w tej grupie były stowarzyszenia i fundacje oraz kościoły i związki wyznaniowe.

W ramach dopłat do oprocentowania kredytów Fundusz kontynuował współpracę z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Oddział we Wrocławiu rozszerzając zakres dofinansowania o linię kredytową finansującą likwidację wyrobów zawierających azbest. Prolongowano także umowy określające warunki udzielania przez ten bank kredytów preferencyjnych na zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną, obejmujące budowę i modernizację kotłowni, finansowanie inwestycji termomodernizacyjnych oraz budowę małych oczyszczalni ścieków bytowo - gospodarczych. Istotą tych umów jest angażowanie przez bank środków własnych w realizację małych projektów, natomiast Wojewódzki Fundusz dopłaca część odsetek do udzielonego kredytu preferencyjnego. W zakresie tych linii kredytowych w 2008 r. Bank zawarł z inwestorami 94 umowy preferencyjne. Ponadto obowiązywała zawarta w 2005 roku z BOŚ S.A. odrębna umowa na dopłaty do oprocentowania kredytu na zadanie „Budowa instalacji do przeróbki odpadów polietylenowych, polipropylenowych i polistyrenowych w Brzegu Dolnym”

W sumie na dofinansowanie częściowej spłaty odsetek do umów zawartych przez BOŚ S.A. w 2008 r. oraz w latach poprzednich Fundusz wydatkował 174,9 tys. zł, w tym:

- ochrona powietrza – 100,6 tys. zł,
- ochrona wód – 1,4 tys. zł,
- ochrona powierzchni ziemi – 72,9 tys. zł.

Zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów, na dofinansowanie zadań

przewidzianych do zrealizowania w roku 2008 i w latach następnych, wyniosły na koniec 2008 r. 124 727,2 tys. zł, w tym zobowiązania dotacyjne 41 646,2 tys. zł i pożyczkowe 83 081,0 tys. zł. Zobowiązania dotyczą zadań kontynuowanych, których zakończenie planowane było w 2008 r. i w latach następnych.

Ponadto organy statutowe Funduszu podjęły uchwały o dofinansowaniu 61 zadań na kwotę 96 424,9 tys. zł (z czego 24 024,4 tys. zł stanowią dotacje, a 72 400,5 tys. zł pożyczki), na dofinansowanie których umowy zawarte zostaną w 2009 r. po zakończeniu procedur przetargowych.

W celu zwiększenia możliwości dofinansowania największych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych w województwie dolnośląskim, głównie przy udziale środków pomocowych Unii Europejskiej, Fundusz zaciągnął w 2005 r. w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pożyczkę w kwocie 50,0 mln zł. Na dofinansowanie 23 zadań objętych umową pożyczki Fundusz wypłacił w latach 2005-2008 całość pożyczonych środków w wysokości 50 000,0 tys. zł, w tym 3 385,20 tys. zł w 2008 r.

Wykaz zadań dofinansowanych przez Fundusz w 2008 r. oraz zobowiązań umownych na lata następne zawiera tabela nr 7.

1. Gospodarka ściekowa i ochrona wód

Z dziedziny gospodarki ściekowej i ochrony wód Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 83 wnioski, z których 64 zostało rozpatrzonych pozytywnie przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 6 zostało wycofanych przez wnioskodawców, a 13 pozostało do rozstrzygnięcia w 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 100 zadań inwestycyjnych, spośród których 91 zadań zostało dofinansowanych.

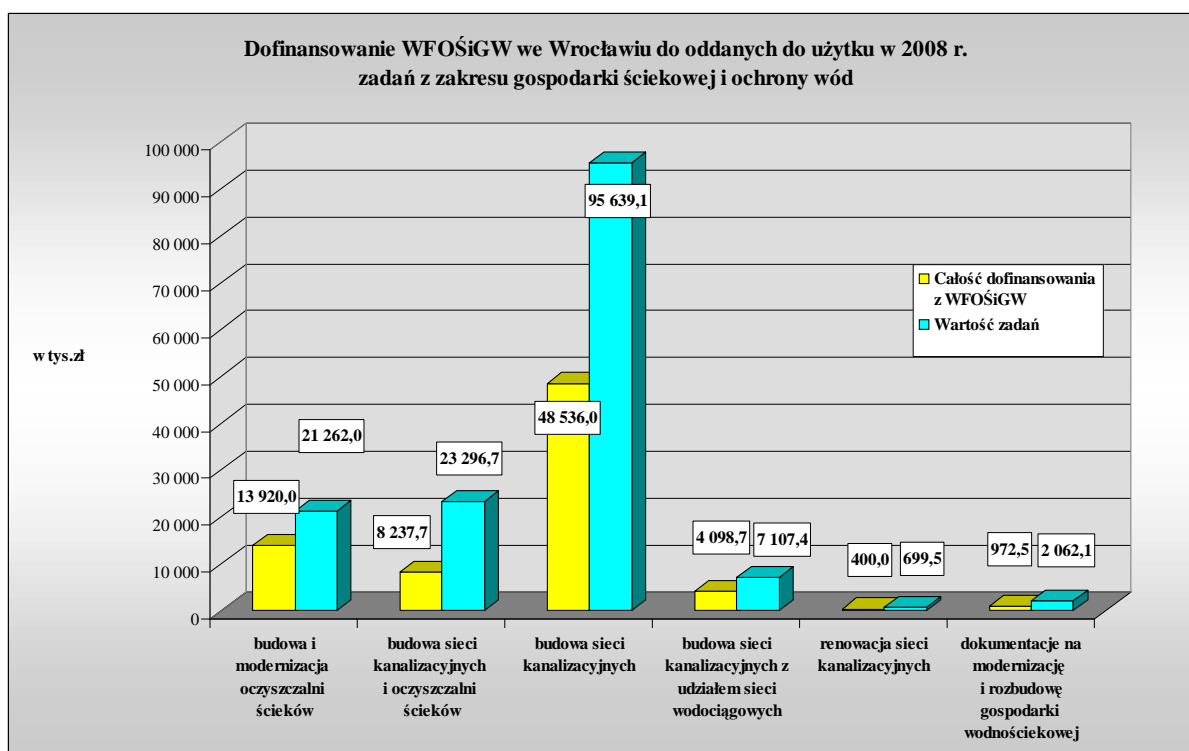
Na zadania związane z budową lub modernizacją miejskich i wiejskich mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków oraz budowę sieci kanalizacyjnych w miastach i wsiach województwa dolnośląskiego Fundusz wydatkował ogółem w 2008 r.

110 848,7 tys. zł tj. 49,00% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych, z czego 28 935,6 tys. zł, tj. 26,1% stanowiły dotacje, a 81 913,1 tys. zł tj. 73,9% pożyczki.

Na lata następne Fundusz posiada zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 37 zadań kontynuowanych na kwotę 89 860,7 tys. zł (72,0% wszystkich zobowiązań), z czego 34 050,8 tys. zł dotyczy umów dotacji, a 55 809,9 tys. zł umów pożyczek.

W 2008 r. zakończono i oddano do użytku 4 nowo wybudowane komunalne oczyszczalnie ścieków, 7 przydomowych oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 1 369,50 m³/d oraz zmodernizowano 2 oczyszczalnie ścieków zwiększając ich przepustowość o 1 050,0 m³/d.

Na terenie 31 gmin w 39 miejscowościach wybudowano 250,7 km sieci kanalizacyjnych, w tym 197,5 km na terenach wiejskich. Przeprowadzono renowację kanałów sanitarnych długości 1,0 km.

Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w wyniku oddania do użytku nowo

wybudowanych i zmodernizowanych oczyszczalni ścieków oraz efekty w zakresie kanalizacji ściekowej przedstawiają tabele nr 2 i 3.

W efekcie tych działań zaistniała możliwość ograniczenia ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych w ściekach:

- BZT5 - 1 270,10 w kg/d
- zawiesina ogólna - 1 067,44 w kg/d

Przy ogólnej wartości zadań zakończonych w 2008 r. w wysokości 150 066,84 tys. zł, dofinansowanie Funduszu wyniosło 76 164,9 tys. zł, w tym 26 074,7 tys. zł w formie dotacji oraz 50 090,2 tys. zł w formie pożyczki.

Do najważniejszych zadań z zakresu ochrony wód, które dofinansowywane były przez Fundusz w 2008 r. należą:

- 1) z oddanych do eksploatacji nowo wybudowanych i modernizowanych mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków:
 - w Lubiążu (Gmina Wołów) o przepustowości 55 m³/d,
 - w Pęcławiu (dla Gminy Pęcław) o przepustowości 230 m³/d,
 - w Okmianach (Gmina Chojnów) o przepustowości 72 m³/d,
 - w Krośnicach – o przepustowości 620 m³/d (ZPORR),
 - w Bukowicach- o przepustowości 312 m³/d (ZPORR),
 - 7 szt. przydomowych oczyszczalni ścieków dla obiektów nadleśnictw znajdujących się na terenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu o łącznej przepustowości 7,5m³/d,
 - w Dzierżoniowie - rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków – zwiększenie przepustowości o 1.000 m³/d do 7.500 m³/d,
- 2) z przekazanych do eksploatacji sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej (o długości 250,7 km):
 - Gmina Długołęka - budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Długołęka- III etap o łącznej długości 9,35 km,
 - kanalizacja w gminie Krośnice o łącznej długości – 83,8 km (ZPORR),
 - kanalizacja sanitarna w gminie Święta Katarzyna - 10,6 km,

- kanalizacja sanitarna i deszczowa w gminie Kąty Wrocławskie - 5,5 km,
- kanalizacja sanitarna we wsi Mojęcice, gm. Wołów - 11,2 km,
- kanalizacja sanitarna we wsi Okmiany, Gmina Chojnów - 9,2 km,
- kanalizacja sanitarna w Malczycach i Chomiąży gm. Malczyce - 10,460 km,
- kanalizacja sanitarna i deszczowa w ul. Sikorskiego, Działkowej, Traugutta, Klonowej i Dębowej w Środzie Śląskiej – 5,34km,
- kanalizacja sanitarna we wsi Nadolice Małe gm. Czernica – 8,98km,
- budowa kanalizacji w ramach Ochrony Gór Sowich i Bardzkich - budowa infrastruktury technicznej w gminie miejskiej Nowa Ruda – 24,65 km,
- budowa kanalizacji w ramach Ochrony Gór Sowich i Bardzkich - budowa infrastruktury technicznej w gminie wiejskiej Nowa Ruda – 12,65 km,
- budowa kanalizacji sanitarnej w Bożkowie – 5,14 km,
- modernizacja pompowni ścieków w Zieleńcu, co zwiększyło wydajność pompowni ze 148 m³/d do 500 m³/d.

Ponadto w 2008 r. realizowano zadania z terminem zakończenia w latach następnych, a mianowicie:

- budowa oczyszczalni w Stanowicach,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Święta Katarzyna oraz modernizacja gminnej oczyszczalni ścieków w Siechnicach - w gminie Święta Katarzyna.
- w mieście Jelenia Góra w ramach programu Fundusz Spójności-ISPА 2002/PL/16/P/PE/033 - "Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Jeleniej Górze",
- w mieście Bolesławiec – w ramach programu Funduszu Spójności-ISPА 2001/PL/P/PE/026 „Oczyszczanie ścieków w Bolesławcu”,
- na terenie gmin Mysłakowice, Podgórzyn, Szklarska Poręba i Kowary przez Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji spółkę z o.o. w ramach Funduszu Spójności „Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji – I etap,
- modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków dla Hotelu LAS w Piechowicach do przepustowości 100m³/d,
- budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej dla aglomeracji Jordanów

Śląski - etap I,

- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Rakoszyce i Kulin gm. Środa Śląska
- budowa kanalizacji sanitarnej we wsi Suszki, Kolonia Kraszowice, Stare Jaroszowice i Żeliszów w gminie Bolesławiec,
- budowa i modernizacja infrastruktury sanitarnej w Stacji Ekologicznej "STORCZYK" w Karpaczu,
- budowa kanalizacji sanitarnej dla m. Ławszowa, uzupełnienie odcinków kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej w m. Kliczków i Osiecznica oraz uzupełnienie odcinka kanalizacji sanitarnej w m. Tomisław w ramach IV etapu gospodarki ściekowej w Gminie Osiecznica,
- budowa sieci kanalizacyjnej w Gminie Oława dla miejscowości: Bystrzyca, Janików, Stary Otok, Stary Górnik przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Brzegu - 44,28 km - przekazanie do eksploatacji nastąpi w 2009 r. (Program ISPA 2002),
- budowa oczyszczalni ścieków w Wąsoszu,
- budowa kanalizacji w Niedaszowie, Gm. Mściwojów - 6,7 km,
- budowa kanalizacji dla wsi Kozów i Kłobuczyn, Gmina Gaworzyce - 14,9 km,
- budowa kanalizacji we wsiach Męcinka, Chroślice, Słup w Gminie Męcinka - 12,2 km,
- budowa kanalizacji w m. Bolkowice, gm.Paszowice – 7,8 km,
- budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach: Godzikowice, Ścianwa, Ścinawa Polska wraz z remontem i budową chodników oraz odwodnieniem w gminie Oława,
- budowa kanalizacji sanitarnej dla miejscowości Stanowice, Stanowice – lotnisko, Marcinkowice w gminie Oława,
- budowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej w mieście Oława,
- budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Międzylesiu,
- budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej w rejonie ulic Wojska Polskiego – Sikorskiego w Bielawie.

Osobną grupę stanowiły zadania związane z przygotowaniem dokumentacji do

Funduszy Unijnych. W roku 2008 dofinansowano następujące zadania:

- "Projekty budowlane i wykonawcze dla przedsięwzięcia: "Uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Baryczy" - Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "Dolina Baryczy" sp. z o.o.; zakończenie opracowania dokumentacji planowane jest w 2009,
- dokumentacje dla Miasta i Gminy Mirsk przygotowywanej dla przedsięwzięcia zgłoszonego do RPO,
- dokumentacja dla Gmin Sulików, Platerówka i Zgorzelec w ramach programu Czerwona Woda do Funduszu Spójności,
- dokumentacja projektowa wraz ze studium wykonalności dla przedsięwzięcia sanitacja Gminy Borów – etap III,
- wykonanie dokumentacji w celu przygotowania wniosków aplikacyjnych do Funduszy Unijnych dla: Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Dzierżoniów.

W 2008 r. rozpoczęto realizację dokumentacji w celu przygotowania wniosków aplikacyjnych do Funduszy Unijnych dla: Gminy Dobromierz, Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. Dzierżoniów, Gmina Ziębice.

Podpisano również umowę na dokumentacje dla Gminy i Miasta Nowogrodziec.

2. Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu

Z dziedziny ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 71 wniosków, z których 57 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 6 zostało wycofanych przez wnioskodawców, a 8 pozostało do rozstrzygnięcia na 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 65 zadań. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na dofinansowanie 61 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań zapewniających zmniejszenie emisji gazów i pyłów, powstających w procesie spalania energetycznego paliw, w tym poprzez termomodernizację budynków i modernizację starych kotłowni, Fundusz wydatkował 34 099,7 tys. zł, co stanowiło 15,07% całości wydatków

statutowych, z czego 1 428,3 tys. zł tj. 4,2% stanowiły dotacje, a 32 671,4 tys. zł tj. 95,8% pożyczki.

Na lata następne podjęto zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 10 zadań kontynuowanych na kwotę 7 806,9 tys. zł (6,3% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji 173,2 tys. zł oraz w formie pożyczki 7 633,7 tys. zł.

Przy ogólnej wartości zadań z zakresu ochrony powietrza oddanych do użytku w 2008 r. w wysokości 57 669,1 tys. zł, dofinansowanie Funduszu wyniosło 33 501,3 tys. zł, w tym 3 739,8 tys. zł w formie dotacji oraz 29 761,5 tys. zł w formie pożyczki.

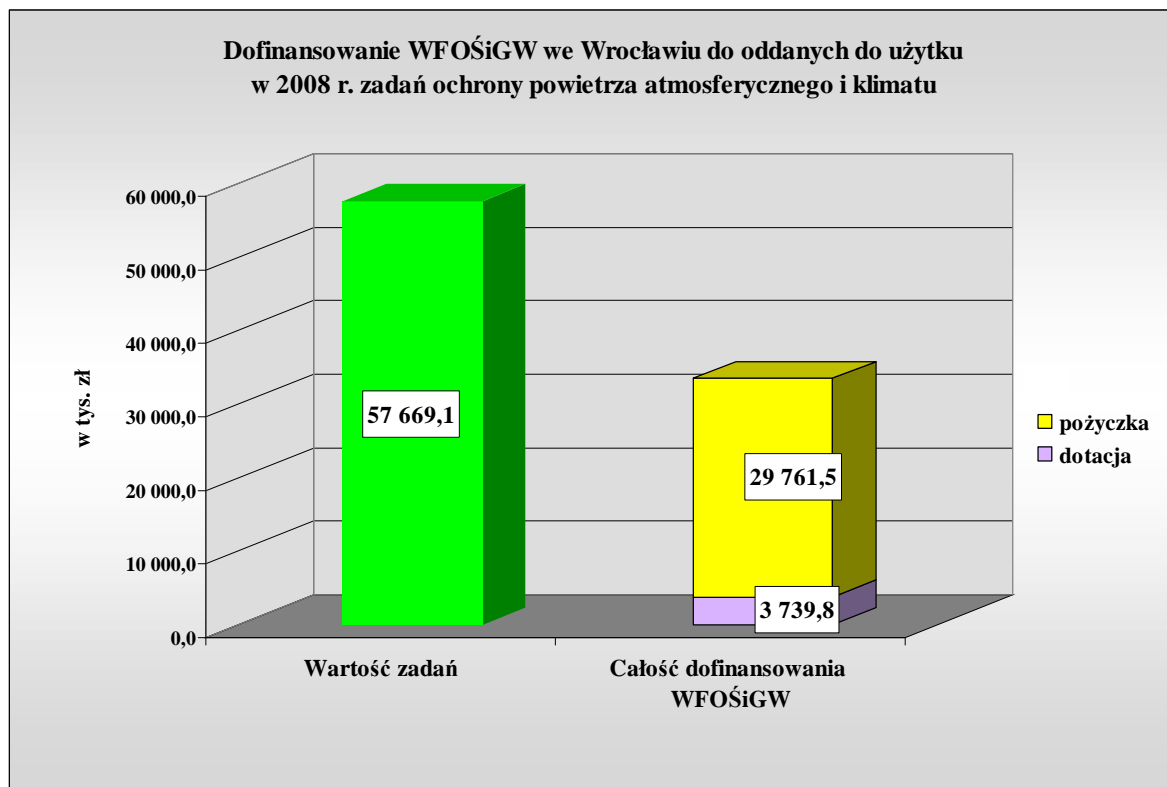
Dofinansowanie Funduszu ukierunkowane było na pomoc w realizacji zadań związanych z:

- ograniczeniem niskiej emisji z lokalnych kotłowni poprzez ich modernizację oraz budowę kotłowni na biomasę,
- ograniczeniem emisji zanieczyszczeń przemysłowych,
- budową i modernizacją sieci ciepłowniczych,
- termomodernizacją budynków,
- wspieraniem nowych technologii pozwalających na uzyskanie tzw. „czystej” energii z odnawialnych źródeł energii.

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu są następujące:

- 1) wybudowano i zmodernizowano 17 kotłowni na kotłownie opalane gazem, o łącznej mocy 2 678,0 kW, 2 kotłownie olejowe o mocy 125,0 kW,
- 2) zmodernizowano 2 kotłownie węglowe o mocy 914,0 kW na mniej uciążliwe dla środowiska niż tradycyjne kotłownie opalane paliwem stałym,
- 3) wybudowano 1 kotłownię opalaną biomasą (słoma) o mocy 1 000,0 kW,
- 4) wybudowano sieci ciepłownicze o długości 3 151,4 mb,
- 5) w 3 obiektach zainstalowano dodatkowe ogrzewanie wykorzystujące solary o powierzchni 111,0 m²,

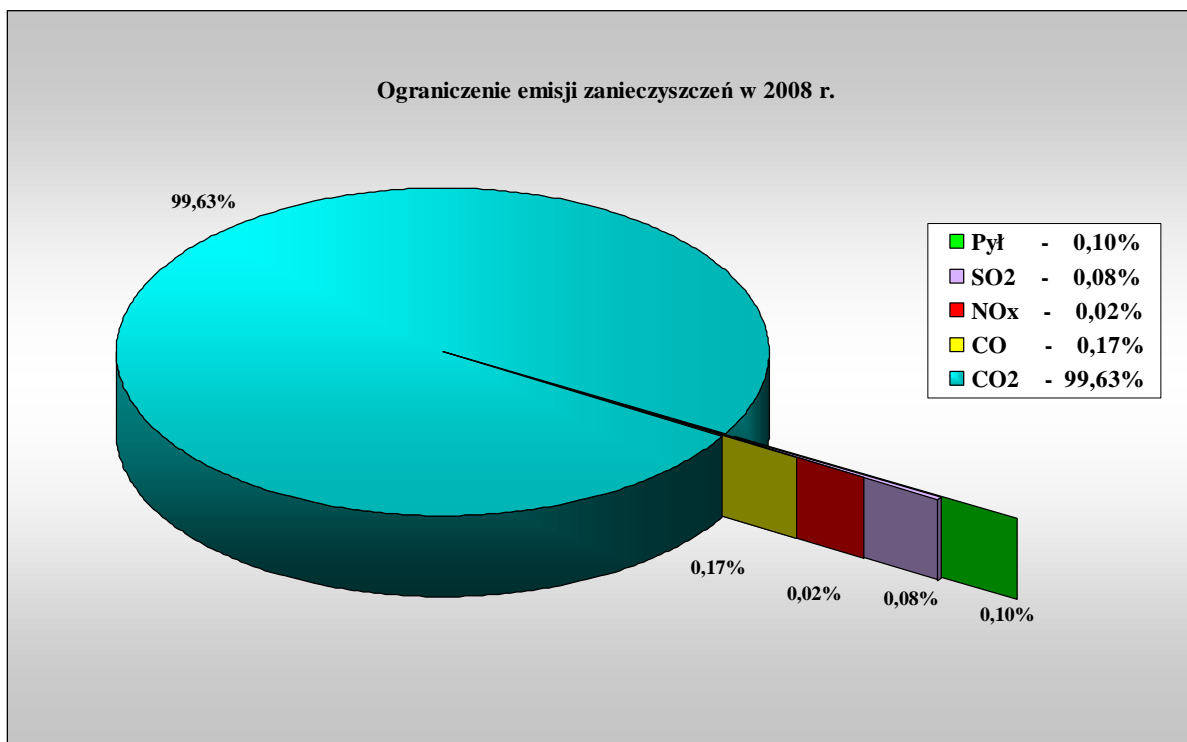
- 6) zamontowano 3 szt. węzłów cieplnych,
- 7) przeprowadzono termomodernizację 27 obiektów.

Obiekty i instalacje przekazane do eksploatacji w 2008 r. pozwolą na obniżenie w skali roku emisji:

- pyłu - 61,96 Mg/r
- SO₂ - 48,65 Mg/r
- NO_x - 11,02 Mg/r
- CO - 100,98 Mg/r
- CO₂ - 60 760,14 Mg/r

Efekty rzeczowe uzyskane w zakresie ochrony powietrza przedstawione zostały w tabeli nr 4.

Do największych inwestycji zrealizowanych w 2008 r. przy udziale finansowym Funduszu zaliczyć należy:

- budowę systemu ciepłowniczego w Świerzawie realizowaną przez Gminę Świerzawa za kwotę 5.366.598,49 zł, która obejmowała termomodernizację 8 obiektów, budowę kotłowni opalanej biomasą o mocy 1000 kW oraz budowę sieci ciepłej o długości 1 453m,
- modernizację systemu ciepłowniczego Zgorzelca, w tym instalacji odpylania w ciepłowni przy ul. Groszowej,
- modernizację systemu grzewczego w budynku Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Świdnicy – moc kotłowni 95 kW,
- modernizację systemu grzewczego w budynku Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Wałbrzychu – moc kotłowni 80 kW,
- modernizację kotłowni w Domu Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie – etap III – moc kotłowni 78 kW,
- „Projekt badawczy: "Doświadczalny układ do odsiarczania gazów odlotowych i odchlorowania pyłów zwrotnych z pilotowych instalacji pieców obrotowych do przerobu odpadowych surowców ołowionośnych w Oddziale Instytutu w Legnicy”

zrealizowanego w latach 2006-2008 przez Instytut Metali Nieżelaznych w Gliwicach, Oddział w Legnicy, o łącznej wartości 9.715.045,81 zł, przy udziale dotacji z NFOŚiGW w kwocie 661.259,47 zł oraz dotacji ze środków EFRR w ramach Programu SPO WKP Poddziałanie 2.4.1. z tytułu działań dla dostosowania do wymogów „BAT” w kwocie 1.983.778,40 zł, co powinno zapewnić redukcję” SO₂ o 124,75 Mg/rok, Pyłu o 2,27 Mg/rok, Ołowiu o 0,569 Mg/rok, Arseniu o 0,067 Mg/rok .

- termomodernizację:
 - ✓ Placówek oświatowych w Jeleniej Górze za kwotę 6.773.735,48 zł. która obejmowała termomodernizację 7 obiektów w których wymieniono łącznie 2.498 m² okien i drzwi, ocieplono 12.809 m² ścian oraz 10.704 m² stropodachów,
 - ✓ obiektów Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu (termomodernizacja kompleksowa) – I etap – polegający na dociepleniu przegród zewnętrznych o łącznej powierzchni ok. 36 000 m², co przyniesie oszczędność energii cieplnej w skali roku o 11 415 GJ,
 - ✓ budynku Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej we Wrocławiu przy ul. Dobrzyńskiej 21/23 polegającą na dociepleniu przegród zewnętrznych, wymianie okien, modernizacji układu c.o., c.w.u oraz na odzysku ciepła z instalacji wentylacyjnej co przełoży się na oszczędność ciepła w skali roku na poziomie 8 600 GJ,
 - ✓ Przedszkola Publicznego Nr 1 w Dzierżoniowie – zmniejszenie zużycia ciepła w skali roku 850,43 GJ,
 - ✓ Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dzierżoniowie - w wyniku prac termomodernizacyjnych i zastosowania kolektorów słonecznych hali sportowej zmniejszenie zużycia ciepła w skali roku 2.090,8 GJ,
 - ✓ Muzeum Tkactwa Dolnośląskiego w Kamiennej Górze,
 - ✓ Budynków leczniczych NZOZ Dolnośląskiego Centrum Rehabilitacji Sp. z o.o. w Kamiennej Górze,
 - ✓ Gminnego Gimnazjum w Olszynie,
 - ✓ Centrum Rehabilitacji „Czerniawa Zdrój” w Świeradowie Zdroju,
 - ✓ Przedszkola w Zarębie.

Na uwagę zasługuje rozpoczęcie w 2008 r. realizacji następujących zadań:

- optymalizacja systemu ciepłowniczego Miasta Bolesławca,
- termomodernizacja budynków Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Lwówku Śląskim,
- montażu kolektorów słonecznych w obiektach:
 - ✓ Domu Pomocy Społecznej „SAMARYTANIN” we Wrocławiu przy ul. Świątnickiej 25/27- 68 sztuk kolektorów rurowych próżniowych, których praca winna zaoszczędzić zapotrzebowanie na energię ciepłą na poziomie ok.700 GJ w skali roku,
 - ✓ Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Wierzbicach Wrocławskich przy ul. Lipowej 44 – montaż 64 sztuk kolektorów płaskich zezwalających na oszczędność energii ciepłej na poziomie 420 GJ w skali roku.

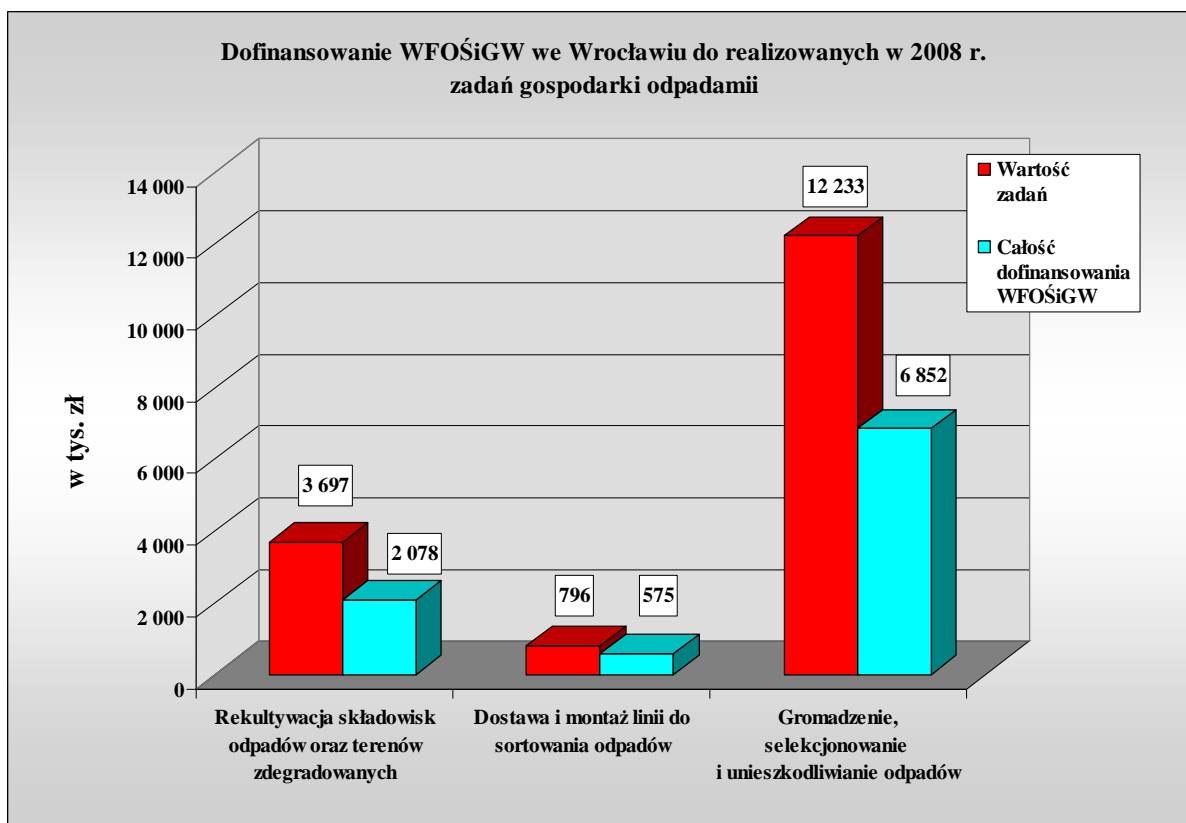
3. Gospodarka odpadami

Z dziedziny gospodarki odpadami Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 37 wniosków, z których 31 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 2 nie spełniały „Kryteriów ...” Funduszu, 2 zostały wycofane przez wnioskodawców, a 2 pozostały do rozstrzygnięcia na 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 38 zadań. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na dofinansowanie 36 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z tej dziedziny Fundusz wydatkował 8 483,2 tys. zł, co stanowiło 3,75% całości wydatków statutowych, z czego 1 393,5 tys. zł tj. 16,4% stanowiły dotacje, a 7 089,7 tys. zł, tj. 83,6% pożyczki.

Na realizację 3 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 648,4 tys. zł (0,5% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 18,5 tys. zł oraz w formie pożyczki w kwocie 629,9 tys. zł.

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z gospodarką odpadami są następujące:

- zrekultywowano składowiska odpadów na powierzchni 4,28 ha,
- przeprowadzono rekultywację środowiska gruntowo-wodnego na terenie byłego lotniska na powierzchni 1,35 ha,
- przeprowadzono monitoring składowisk odpadów komunalnych o pow.0,94 ha,
- dostarczono i zamontowano linie do sortowania odpadów – wydajność instalacji do unieszkodliwiania odpadów 37 000,00 Mg/a,
- zgromadzono i wyselekcjonowano w ciągu roku odpady 7 290,30 Mg/a,
- zakupiono:
 - ✓ pojazdy specjalistyczne do zbiórki odpadów 15szt.,
 - ✓ kompaktory do eksploatacji składowiska odpadów komunalnych 2 szt.,
 - ✓ pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów 4.724 szt.

Wykaz wybranych zadań wraz z efektami rzeczowymi zawiera tabela nr 5.

Do najważniejszych zakończonych w 2008 r. zadań z zakresu gospodarki odpadami należą:

- rekultywacja składowiska odpadów w m. Osła, gm. Gromadka na powierzchni 1,4ha o objętości 24 791 m³,
- rekultywacja składowiska odpadów w m. Niemstów, gm. Lubin na powierzchni 2,45ha o objętości 27 300m³,
- rekultywacja składowiska odpadów w m. Siedlce, gm. Lubin na powierzchni 0,43ha o objętości 10 120m³,
- montaż zabudowy bębnowej śmieciarki dla Zakładu Oczyszczania Miasta Sp. z o.o. w Świdnicy,
- zakup pojazdu wielofunkcyjnego przez Gminę Żmigród w celu ochrony środowiska naturalnego i pozyskiwania biomasy poprzez prawidłowe utrzymanie pasów drogowych oraz ich infrastruktury,
- likwidacja nieczynnej części stacji paliw usytuowanej na terenie 4 WSKzP we Wrocławiu przy ul. Weigla 5,
- realizacja programu gospodarki odpadowej, w ramach którego zakupiono:
 - ✓ samochody do zbiórki odpadów w gminie Mirsk, Sulików oraz 2 samochody typu DAF Miejskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o. w Zgorzelcu.
 - ✓ pojemniki do segregacji odpadów zakupiły: Gmina Warta Bolesławiecka (3,374 pojemniki), Gmina Gromadka (800 pojemników), Gmina Mirsk (100 pojemników na szkło i 100 pojemników na tworzywa sztuczne), Gmina Sulików (17 pojemników na szkło i 17 na plastik), Gmina Jordanów Śląski (52 pojemniki), Gmina Oleśnica (85 pojemników), Gmina Brzeg Dolny (87 kontenerów).

Ponadto w 2008 r. rozpoczęto realizację zadań, które będą kontynuowane w latach następnych, a mianowicie:

- zakup sprzętu i wyposażenia na potrzeby organizacji w Powiecie Świdnickim systemu zbierania odpadów – zadanie realizowane przez Powiat Świdnica,
- dostawa i montaż linii do sortowania odpadów o wydajności docelowej 9 Mg/h, tj. około 16 tys. ton na rok zrealizowana przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej "SANIKOM" sp. z o.o. Lubawka dla potrzeb wysypiska w Lubawce.

4. Pozostałe zadania

4.1. Gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa

Z dziedziny gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 39 wniosków, z których 35 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, a 4 nie spełniały „Kryteriów ...” Funduszu.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 40 zadań. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na dofinansowanie 39 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z tej dziedziny Fundusz wydatkował 23 971,8 tys. zł, co stanowiło 10,60% całości wydatków statutowych, z czego 11 927,0 tys. zł, tj. 49,8% stanowiły dotacje, a 12 044,8 tys. zł, tj. 50,2% pożyczki.

Na realizację 3 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 3 960,0 tys. zł (3,2% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 2 787,0 tys. zł oraz w formie pożyczki w kwocie 1 173,0 tys. zł.

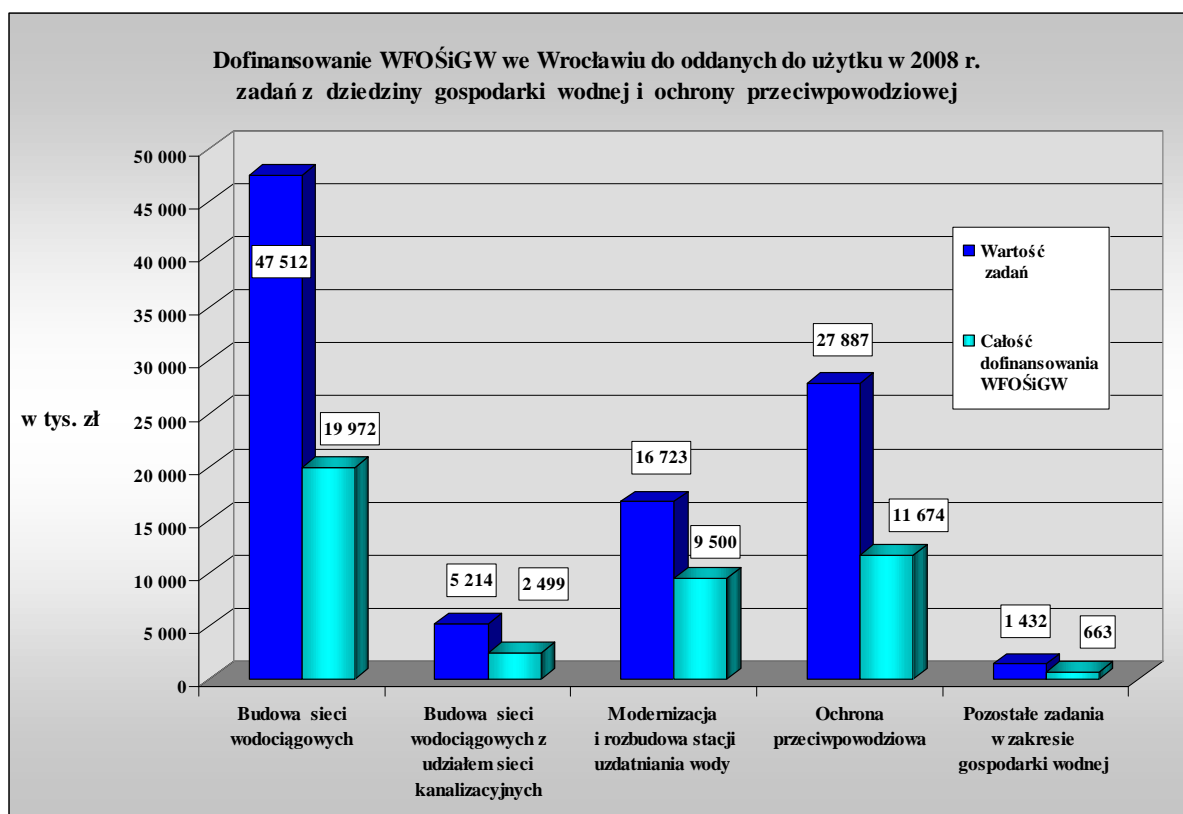
Środki przekazano na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących:

- budowy sieci wodociągowych,
- ujęć wodnych i stacji uzdatniania wody,
- udroźnienia koryt rzek oraz uzupełnienia brakujących odcinków wałów przeciwpowodziowych,
- budowę i remont zbiorników wodnych.

Efekty rzeczowe pomocy finansowej udzielonej przez Fundusz na zadania związane z gospodarką wodną i ochroną przeciwpowodziową są następujące:

- wybudowano 97,05 km sieci wodociągowych (w 23 miejscowościach na terenie 19 gmin), w tym 88,98 km na terenach wiejskich i 8,07 km na terenach miejskich,
- zmodernizowano, rozbudowano i oddano do użytku 2 stacje uzdatniania wody o wydajności 16 080,00 m³/d,
- w ramach ochrony przeciwpowodziowej wykonano:
 - ✓ remonty modernizacyjne 50 szt. budowli regulacyjnych,

- ✓ regulację linii brzegowych rzek o łącznej długości 95,1 km,
- ✓ odbudowę i remonty brakujących odcinków wałów przeciwpowodziowych długości 1,3 km,
- wykonanie oceny stanu technicznego urządzeń gospodarki wodnej administrowanych przez DZMiUW we Wrocławiu.

Przy ogólnej wartości zadań zakończonych w 2008 r. w wysokości 105 875,1 tys. zł, dofinansowanie Funduszu wyniosło 48 406,4 tys. zł, w tym do budowy sieci wodociągowych (sieci wodociągowych budowanych łącznie z sieciami kanalizacyjnymi), modernizacji i rozbudowy stacji uzdatniania wody 36 069,4 tys. zł, regulacji rzek oraz remontu obiektów i urządzeń wodnych w ramach ochrony przeciwpowodziowej 11 674,0 tys. zł oraz pozostałych zadań 663,0 tys. zł.

Wybrane efekty rzeczowe uzyskane w 2008 r. w zakresie gospodarki wodnej przedstawia tabela nr 6.

Do najważniejszych zadań zrealizowanych w 2008r. przy pomocy finansowej Funduszu należy zaliczyć:

- udrożnienie i remont cieków wodnych administrowanych przez DZMiUW we Wrocławiu o łącznej długości 32,3 km,
- budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Dziwiszów i Płoszczyna w Gminie Jeżów Sudecki, w ilości 35,15 km,
- budowa sieci wodociągowej we wsi Budziwojów, 3,7 km, wsi Strupice i Dzwonów 7,2 km należących do Gminy Chojnów,
- rozbudowa stacji uzdatniania wody w Bogatyni o wydajności 10.080m³/d,
- odtworzenie przekroju normalnego koryta rzeki Kamienna w Jeleniej Górze w km 0+000 – 10+000 na długości 10.000mb,
- budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsi Lubachów - etap II i III – 6,312 km,
- udrożnienie i remont koryt rzek, potoków i kanałów oraz budowli hydrotechnicznych administrowanych przez DZMiUW we Wrocławiu Oddział w Świdnicy – 5,9 km,
- dokumentacja oceny stanu technicznego urządzeń gospodarki wodnej - wałów p. powodziowych rzeki Odry na dł.32.100 mb oraz rzeki Baryczy na dł. 7.959 mb administrowanych przez DZMiUW we Wrocławiu-Inspektorat w Górze,
- dokumentacja oceny stanu technicznego urządzeń gospodarki wodnej - wałów p. powodziowych rzeki Oława na dł.14.800 mb administrowanych przez DZMiUW we Wrocławiu-Inspektorat w Oławie,

ponadto współfinansowano zakup 3 samochodów dla potrzeb Dolnośląskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu.

Ponadto ze środków Funduszu realizowano zadania, które będą kontynuowane w latach następnych:

- rozbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody do wydajności $Q_{\text{śrd}} = 803,4 \text{ m}^3/\text{d}$ w Bratowicach, gm. Żórawina,
- regulacja potoku Wilczka w km 5+750 – 10+400 w miejscowości Wilkanów,
- odbudowa koryta potoku Czyżynka Struga – Lubomin etap II i III,
- remont modernizacyjny ubezpieczeń brzegowych rz. Bystrzycy Dusznickiej w m. Duszniki Zdrój – obręb „Papierni” oraz „Zdroju”.

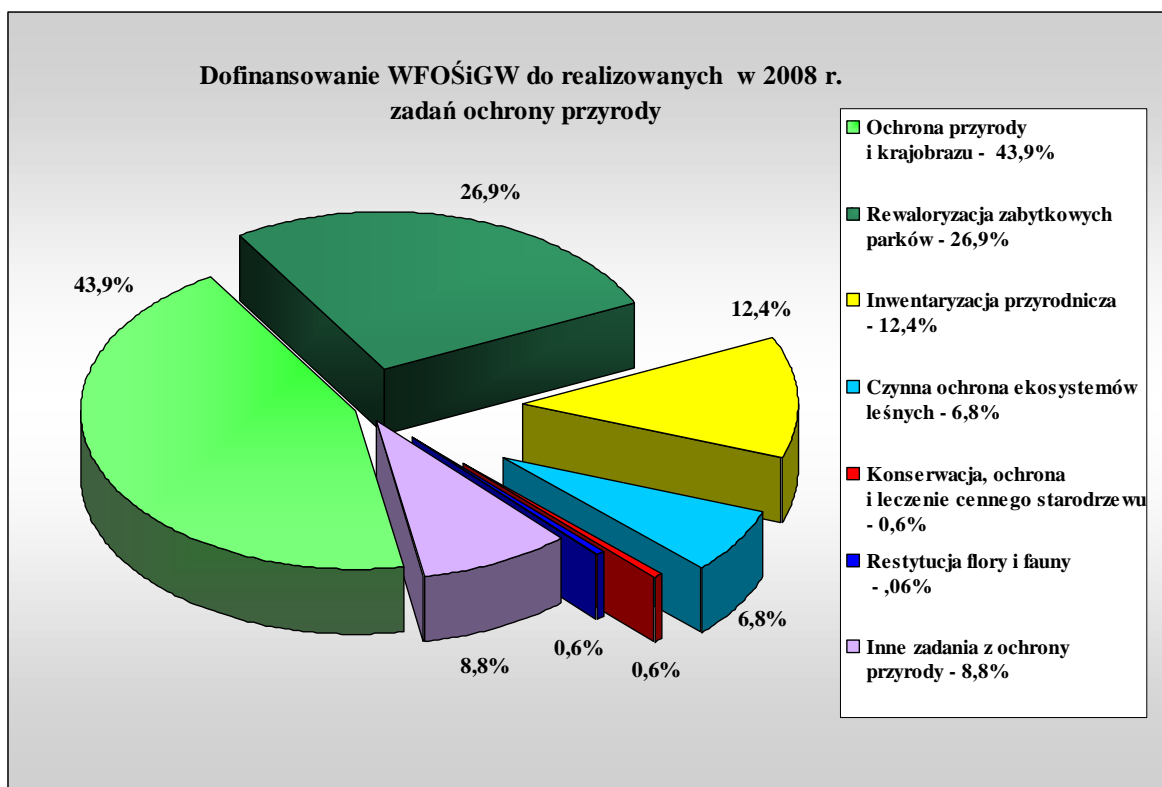
4.2. Leśnictwo, ochrona przyrody i krajobrazu

Z dziedziny ochrony przyrody i lasów Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 22 wnioski, z których 16 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 1 został wycofany przez wnioskodawcę, a 5 pozostało do rozstrzygnięcia na 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 35 zadań. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na dofinansowanie 27 zadań.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody i lasów na terenie województwa dolnośląskiego dofinansowana została przez Fundusz w 2008 r. kwotą 4 724,3 tys. zł, co stanowiło 2,09% całości wydatków statutowych – 4 474,3 tys. zł, tj. 94,7% pomocy stanowiły dotacje, a 250,0 tys. zł, tj. 5,3% pożyczki.

Na lata następne powstały zobowiązania wynikające z zawartych umów w stosunku do 15 zadań kontynuowanych na kwotę 1 436,2 tys. zł w formie dotacji (1,2% wszystkich zobowiązań).

Spośród zadań zrealizowanych w 2008 r. przy wsparciu finansowym Funduszu na szczególne wyróżnienie zasługują:

- Ochrona najcenniejszych alpejskich, subalpejskich i górnoreglowych ekosystemów KPN zrealizowana przez Karkonoski Park Narodowy obejmująca wykonanie nowej nawierzchni dwóch szlaków turystycznych: zielonego – tzw. Drogi Bronka Czecha i fragmentu czerwonego szlaku granicznego od Słonecznika do Spalonej Strażnicy w rejonie Karpacza wraz z zabezpieczeniami i rekultywacją poboczy tych szlaków oraz montażem elementów informacyjno – edukacyjnych. W wyniku realizacji zadania szlaki zostały zabezpieczone przed intensywnymi procesami erozyjnymi powodowanymi przez wodę jak i ogromnym ruchem turystycznym powodującym ich rozdeptywanie.
- „Rewaloryzacja Parku Norweskiego w Jeleniej Górze – Cieplicach, Etap I”: wyeliminowanie zagrożeń powodziowych potoku Wrzosówka wykonana przez Miasto Jelenia Góra.
- „Wykonanie pielęgnacji i ochrony cennego starodrzewu oraz pomników przyrody ożywionej na terenie Legnicy” realizowane przez Gminę Miejską Legnica.
- „Restytucja kuropatwy” realizowane przez Koło Łowieckie Batalion w Lesznie
- „Rewitalizacja zabytkowego Zespołu Pałacowo – Parkowego Grodziszczce Etap I” - realizowane przez Gminę Grębocice.
- Utrzymanie ekosystemu na obszarze gospodarowania PZB „Stawy Milickie” w Rudzie Sułowskiej, polegające na wykonaniu szeregu prac w rezerwacie Stawy Milickie i jego otulinie, które poprawiają warunki bytowania ptaków chronionych na tym obszarze. W roku 2008 prowadzono III etap prac. Stawy Milickie są jednym z największych w Środkowej Europie kompleksów stawowych o powierzchni około 6400 ha, z czego ponad 65% objęte jest ochroną rezerwatową. Około 97,5% powierzchni PZB „Stawy Milickie” znajduje się w granicach obszaru specjalnej ochrony ptaków „Dolina Baryczy” sieci Natura 2000. W roku 1995 tereny te zostały włączone do spisu obszarów chronionych Konwencji RAMSAR i jako jedyne w Polsce zostały przyjęte do Światowego Programu Ochrony Jezior „Living Lakes”. Wszystkie wymienione powyżej programy mają na celu przede wszystkim ochronę miejsc bytowania ptaków wodno-błotnych, grupy zwierząt najbardziej zagrożonych

współczesnymi zmianami antropogenicznymi. Na obszarze Stawów Milickich stwierdzono występowanie 273 gatunków ptaków, z czego 169 to gatunki gniazdujące. W okresach szczytowych na stawach przebywa do 70.000 osobników. Wykonane w ramach zadania prace pozwalają na utrzymanie miejsc lęgowych lub żerowisk m.in. następujących ptaków (wymienionych w załączniku nr 1 Dyrektywy Ptasiej – podstawowego aktu ochrony ornitofauny w Unii Europejskiej): bąk, bączek, bocian czarny, bocian biały, łabędź krzykliwy, podgorzałka, trzmielojad, kania czarna, kania ruda, bielik, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, derkacz, żuraw, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, lelek, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, lerka, podróżniczek, jarzębiatka, ortolan oraz zachowanie możliwości wykorzystania stawów, jako koniecznego etapu migracji przez dalsze 40 gatunków, również wymienionych w Ptasiej Dyrektywie.

- Zakup trzech samochodów specjalistycznych dla Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Rybackiej we Wrocławiu. Państwowa Straż Rybacka jest samodzielną jednostką organizacyjną, która posiada szerokie kompetencje w zakresie egzekwowania przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska i zasobów naturalnych. Funkcjonariusze PSR wykonują pracę o charakterze policyjnym - mają za zadanie kontrolę przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym, a ponadto posiadają uprawnienia strażników łowieckich, leśnych oraz strażników parków narodowych. Zakupiony sprzęt pozwoli na maksymalne i efektywne wykorzystanie czasu pracy. Jest niezbędny do poruszania się w obszarach trudnych oraz niedostępnych. Zapewni również możliwość przewiezienia sprawców przestępstw i wykroczeń wraz z dowodami rzeczowymi (sieci, pontony, agregaty prądotwórcze) do komisariatów Policji celem podjęcia dalszych czynności wyjaśniających.
- Renowacja zabytkowego założenia parkowego przy Domu Zakonnym i Wyższym Seminarium Księży Salwatorianów w Bagnie. W parku o powierzchni 10 ha wykonano prace pielęgnacyjno-ratunkowe w drzewostanie objętym ochroną zabytkową, drzewostanie okazów cennych dendrologicznie oraz drzew o wymiarach pomnikowych. Dokonano wycinki drzew obumarłych, odsłonięto runo parkowe, wycięto samosiewy kolidujące z cennym zabytkowym drzewostanem, wykonano korekty koron drzew (usunięcie posusz, jemiołę i zabezpieczono ubytki

powierzchniowe) oraz założono 439 wiązań elastycznych zabezpieczających korony drzew.

- Wykonanie inwentaryzacji stanu lasu dla lasów nie stanowiących własności Skarbu Państwa przez:
 - ✓ Powiat Jeleniogórski na powierzchni 143,77 ha. położonych w granicach gmin: Podgórzyn i Mysłakowice,
 - ✓ Powiat Lwówecki na powierzchni 243,72 ha. położonych w granicach gminy Lubomierz.

W 2008 r. w trakcie realizacji znajdowały się ponadto:

- restytucja Jodły Pospolitej w Karkonoskim Parku Narodowym – etap III 2007 -2009,
- rozpoczęty w roku 2007 „Program rozwoju, poprawy jakości osobniczej i wzmocnienia wartości biologicznej muflona na terenie Nadleśnictwa Jawor”.

4.3. Edukacja ekologiczna

Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 138 wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu edukacji ekologicznej, z których 114 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 3 zostały rozpatrzone odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku ich realizacji, 2 nie spełniały „Kryteriów ...” Funduszu, 8 zostało wycofanych przez wnioskodawców, a 11 pozostało do rozstrzygnięcia na 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 146 zadań. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na dofinansowanie 128 zadań.

Na dofinansowanie realizacji zadań z dziedziny edukacji ekologicznej Fundusz wydatkował 3 605,8 tys. zł, tj. 1,59% wydatków statutowych - 100,0% w formie dotacji.

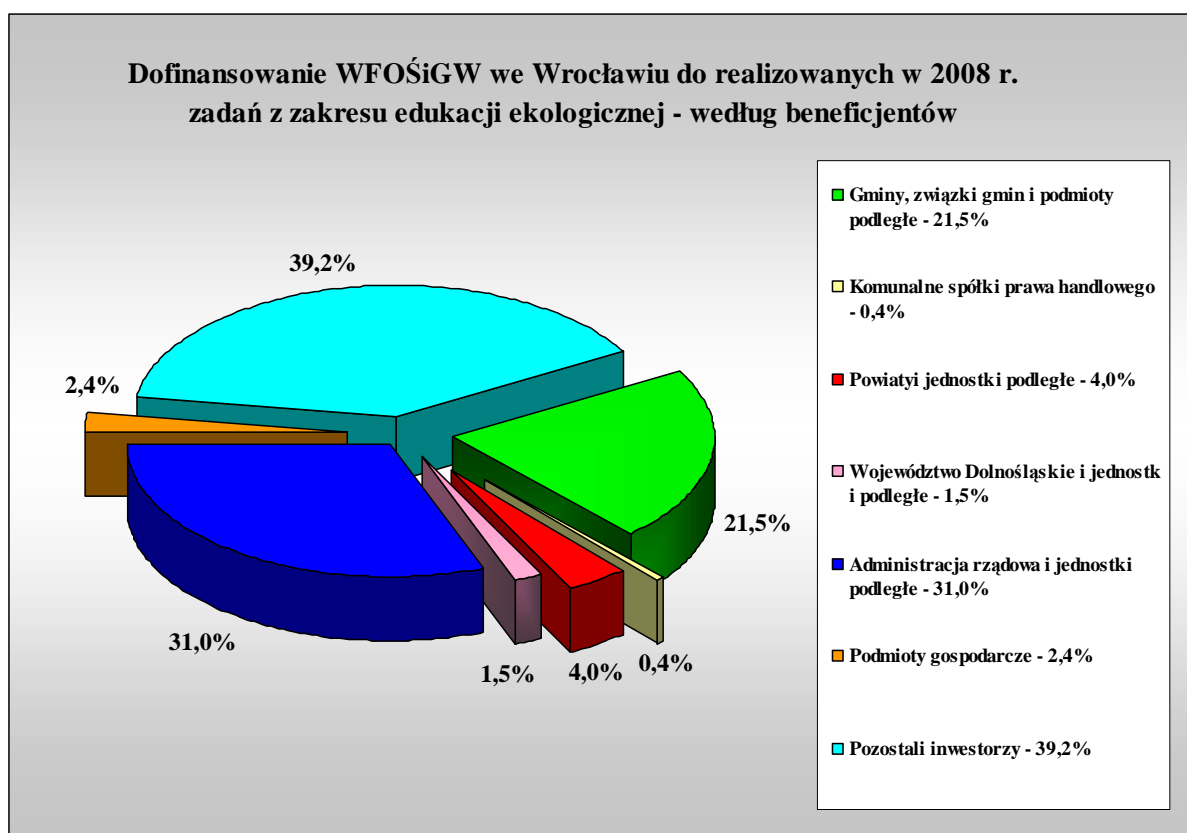
Na realizację 31 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 1 717,9 tys. zł w formie dotacji (1,4% wszystkich zobowiązań), wynikające z zawartych umów.

Działalność z zakresu edukacji ekologicznej charakteryzowała się dużą różnorodnością zarówno ze względu na tematykę jak i formę przekazywania wiedzy z tej dziedziny. Wśród wnioskodawców realizujących różne przedsięwzięcia w omawianej dziedzinie przeważają jednostki administracji rządowej, gminy i związki gmin, a wśród pozostałych inwestorów stowarzyszenia, fundacje.

Do najważniejszych zadań w dziedzinie edukacji ekologicznej i popularyzacji problemów ochrony środowiska, finansowanych przez Fundusz w 2008 r. należą:

Realizacja programów edukacyjnych:

- Projekt edukacji ekologicznej „Las przyjacielem człowieka” (objęto 700 osób) - Stowarzyszenie „Mała Szkoła” w Rogoźnicy.
- Realizacja zadania z zakresu edukacji ekologicznej pn. „Atmosfera oceanem życia” (objęto 1.172 osoby) – Powiat Świdnicki; Projekt realizowany w Zespole Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Strzegomiu.

- Projekt Edukacji Ekologicznej „Rady na odpady” (objęto 1.050 osób) – Gmina Walim; Projekt realizowany w Zespole Szkół w Walimiu.
- Program edukacyjny pn. „Lubańska Wiosna Ekologiczna’2008” zrealizowany przez Miasto Lubań obejmował konkursy ekologiczne, seminarium, akcje (m.in. zadrzewiania miasta, sprzątania szlaków turystycznych, Nadzwyczajną Sesję Młodych Ekologów, Światowy Dzień bez samochodu – rajd rowerowy. Programem objęto bezpośrednio 8 584 uczniów oraz mieszkańców miasta i gminy Lubania.
- Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze realizowało całoroczny program edukacji ekologicznej pn. „Muzeum nauczycielem poszanowania przyrody”, w ramach którego przeprowadziło cykl 35 prelekcji o tematyce przyrodniczej oraz zorganizowało wystawy czasowe pn. „Wilki”, „Karkonosze zimą” w fotografii Romana Rapały, „Życie pod wodą’2008”, „Patagonia”.
- Fundacja Rozwoju Miasta i Gminy Lubawka zorganizowała program edukacyjny „Jedziemy na Bukówkę” połączony z akcją sprzątania brzegów zbiornika wodnego Bukówka, w którym wzięło udział ok. 1450 osób.
- Program edukacyjny „Ekologia w Bibliotece Publicznej - kontynuacja” zrealizowany przez Jeleniogórskie Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej - Książnicę Karkonoską w Jeleniej Górze.
- Całoroczna edukacja ekologiczna i krajoznawcza w Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa „Salamandra” w Myśliborzu, podległemu Dolnośląskiemu Zespołowi Parków Krajobrazowych we Wrocławiu. Różnorodność zajęć edukacyjnych (terenowych, laboratoryjnych, seminaryjnych, plenerów artystycznych i zajęć w pracowni komputerowej) stworzyła możliwość poznania środowiska przyrodniczego przez dzieci z przedszkoli, młodzieży ze szkół oraz innych grup zorganizowanych. Fundusz dofinansował zajęcia dla 16.470 osób.
- Program edukacji ekologicznej dla gminy Miękinia – II etap”, realizowany przez Gminę Miękinia. Projekt miał na celu edukację społeczności lokalnej w zakresie wykorzystania opakowań wielokrotnego użytku. Programem zostały objęte 4 szkoły podstawowe i 2 gimnazja z terenu gminy Miękinia, do których uczęszcza łącznie 1.124 osoby. W ramach zadania przeprowadzono 5 warsztatów ekologicznych, 3 konkursy, 2 wyjazdy warsztatowe, akcje sprzątanie świata – Polska – Nasza gmina,

kampanii „Bądź konsumentem przyjaznym środowisku” oraz doposażono 2 koła aktywności ekologicznej.

- Realizacja przez Polski Klub Ekologiczny Okręg Dolnośląski projektu edukacyjnego „50/50 – Bezinwestycyjne oszczędzanie energii w szkołach wrocławskich i Doliny Baryczy”. Do projektu przystąpiło 75 placówek edukacyjnych z terenu Wrocławia i Doliny Baryczy, w tym 22 przedszkola, 25 szkół podstawowych, 16 gimnazjów i 12 szkół ponadgimnazjalnych.
- Realizacja przez Stowarzyszenie Ekologiczne "EKO-UNIA" z siedzibą we Wrocławiu zadania pn. „Cała prawda o odpadach - kampania informacyjno-edukacyjna dla dzieci i młodzieży szkolnej”. W ramach projektu wydano komplet 7 zeszytów (makulatura, plastik, szkło, metal, baterie, kompost, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) w nakładzie 4.000 egzemplarzy.
- Informacyjno-edukacyjny program „Internetowa Brama Dolnego Śląska”, realizowany przez Dolnośląską Fundację Ekorozwoju. Jest to kontynuacja programu rozpoczętego w 1999 roku. W 2008 r. nastąpiła dalsza rozbudowa bazy technicznej i systemowej programu. Podczas projektu serwer utrzymywał nieodpłatnie 23 witryny ekologicznych organizacji ekologicznych, została stworzona internetowa biblioteka publikacji ekologicznych (78 pozycji), internetowy atlas walorów przyrodniczo-turystycznych Dolnego Śląska, którego centralnym punktem jest mapa internetowa prezentująca obszary Natury 2000 wraz z opisami – 60 obszarów oraz serwis prezentujący walory przyrodnicze i turystyczne Doliny Baryczy.
- Projekt pt. ”Zagrożenie roślinami inwazyjnymi” realizowany przez Polski Klub Ekologiczny Okręg Dolnośląski miał na celu ochronę bioróżnorodności na obszarze Dolnego Śląska. W ramach projektu odbyły się cztery sesje warsztatowe, w których wzięło udział 211 uczniów z 24 szkół oraz zorganizowano seminarium podsumowujące projekt, na którym wręczono nagrody za udział w projekcie.
- "Przyjazna Gmina Grębocice" - torba plastikowa zagrożeniem dla środowiska” realizowane przez Gminę Grębocice.
- „Działania edukacyjne wspierające wdrażanie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy Miłkowice” realizowane przez Gminę Miłkowice.
- „Muchowska Kosa – impreza upowszechniająca wiedzę i problematykę unikatowych łąk podgórskich” realizowana przez Gminę Męcinka.

- Programy o charakterze ekologicznym realizowane przez Gminę Strzegom:
 - ✓ „Bez edukacji nie ma segregacji” (objęto 3.920 osób);
 - ✓ "Walcz z hałasem, szanuj ciszę – znajdziesz przyjazną niszę" (objęto 1.000 osób);
 - ✓ "Woda źródłem życia" (objęto 500 osób);
 - ✓ "Chrońmy wodę źródło życia" (objęto 1.400 osób);
 - ✓ "Wielkie składowisko w mojej małej miejscowości” (objęto 600 osób);
 - ✓ „Szukaj zysku w odzysku” (objęto 1.000 osób).
- Ze środków Funduszu realizowane były programy, które kontynuowane będą w 2009 roku:
 - ✓ Realizacja projektu edukacji ekologicznej dla uczniów klas I-VI i przedszkola pn. „Zwierzęta i rośliny dla potomności ocalimy” (objęto 400 osób) – Gmina Strzegom.
 - ✓ Realizacja programu o charakterze ekologicznym „Las – nasza przyszłość” (objęto 1.200 osób) – Gmina Łądek Zdrój.

Ponadto w 2008 roku ponadto realizowane były zadania, których termin zakończenia przewidziany jest w następnych latach:

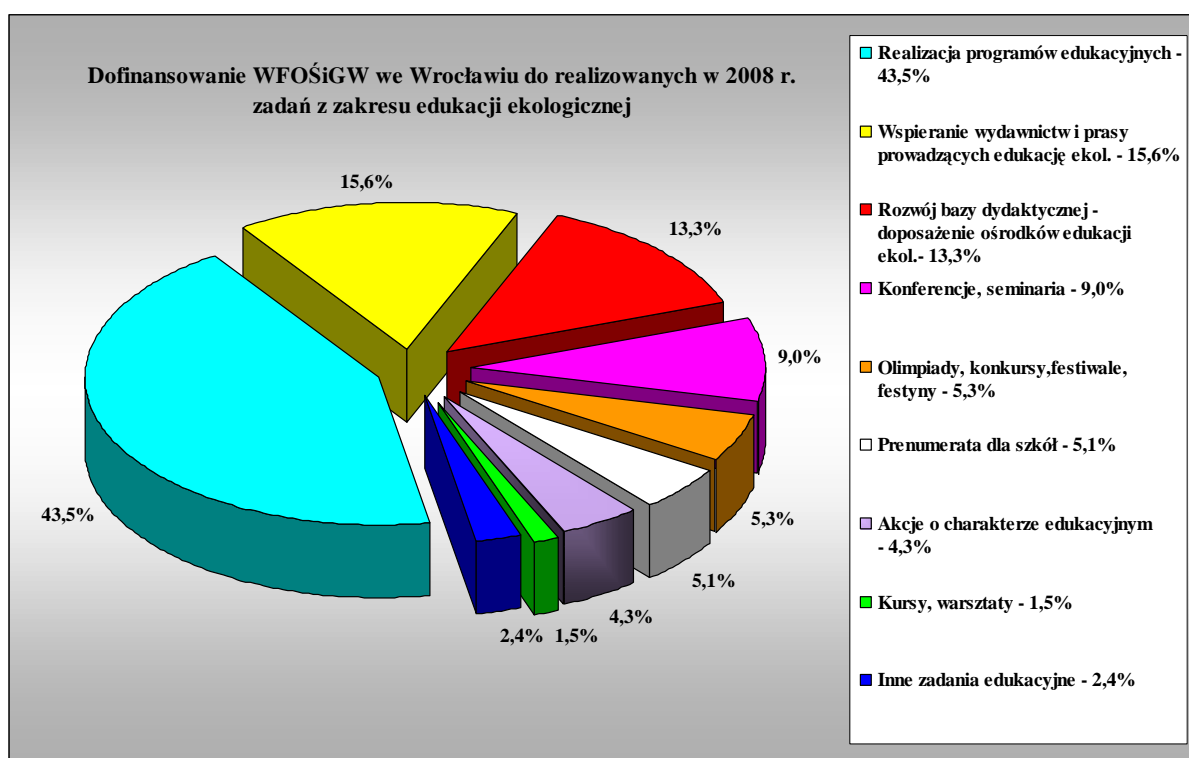
- Karkonoski Park Narodowy w Jeleniej Górze realizuje dwa projekty: Program pt. „Karkonoski Park naszym skarbem”, Program pt. „Przyroda i Człowiek 50 lat Karkonoskiego Parku Narodowego wraz z rozwojem systemu edukacji ekologicznej”.
- Projekt „III Euroregionalne Spotkania Ekologiczne” realizowany przez Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu obejmował między innymi organizację:
 - ✓ Kiermaszu Ekologicznego – jednodniowych targów przeprowadzonych w dniu 13 września 2008r. na Placu Ratuszowym w Jeleniej Górze,
 - ✓ Cyklu siedmiu jednodniowych szkoleń pn. „Moja wieś – moja szansa” dla rolników i doradców rolnych z 6 powiatów: Bolesławiec, Jelenia Góra, Kamienna Góra, Lubań, Lwówek Śl., Zgorzelec, które przeprowadzono we wzorcowym agroturystycznym gospodarstwie w Komarnie,
 - ✓ 6 Jarmarków Ekologicznych promujących rolnictwo ekologiczne

- ✓ w Bolesławcu, Mysłakowicach, Chełmsku Śl., Świeradowie, Mirsku i Pieńsku, Wydanie 11 rodzajów ulotek w łącznym nakładzie 6500 egz. o tematyce ekologicznej.

Planowany termin zakończenia zadania 20 marca 2009 r.

Rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych:

- W roku 2008 dofinansowano Centrum Edukacji Ekologicznej i Krajoznawstwa „Salamandra” w Myśliborzu, podległe DZPK we Wrocławiu w zakresie doposażenia w urządzenia zwiększające bezpieczeństwo przeciwpożarowe oraz w zakresie sprzętu multimedialnego.
- „Rozwój bazy służącej realizacji programów edukacyjnych w parkach krajobrazowych Dolnośląskiego Zespołu Parków Krajobrazowych” realizowany przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu.
- Lasy Państwowe – Leśny Bank Genów Kostrzyca w ramach zadania pn. „Rozbudowa bazy edukacyjnej na terenie Arboretum LBG Kostrzyca” wymieniło 2000 szt. małych tabliczek edukacyjno – informacyjnych o roślinach rosnących w Arboretum i nawierzchnię ścieżki edukacyjnej oraz wykonało tablicę edukacyjną na temat działalności LBG Kostrzyca.

- „Zakup zbiorów dla Ekobiblioteki i podlegającego jej Ośrodka Informacji Ekologicznej” realizowane przez Legnicką Bibliotekę Publiczną.
- „Ścieżka Ekologiczna Tajemnicza Wyspa” realizowana przez Gminę Męcinka.
 - ✓ Wydanie monografii „Przyroda Parku Narodowego Gór Stołowych” ” (nakład – 1.000 egz.), plakatu „Storczyki Gór Stołowych” (nakład – 1.000 egz.) i periodyku „Szczeliniec” (nakład – 300 egz.) – Park Narodowy Gór Stołowych.
- W roku 2008 Zarząd podjął uchwałę na dofinansowanie zadania: Wykonanie ścieżki edukacyjnej „Dolina Różaneczników” - realizowanego przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu. Podpisanie umowy dotacji nastąpi w roku 2009.

Olimpiady, konkursy, festiwale, festyny:

- Organizacja szóstej edycji trzech szkolnych konkursów ekologicznych dotyczących selektywnej zbiórki odpadów („O srebrną puszkę”, „Bezpieczna bateria”, „Zbieramy nakrętki”) – Noworudzkie Usługi Komunalne Sp. z o.o. w Nowej Rudzie. W zbiorce udział wzięło 5.044 uczniów z 26 placówek oświatowych z terenu miasta i gminy Nowa Ruda oraz – gminy Radków. Zebrano: 1.784,1 kg puszek, 4.365,5 kg nakrętek, 1.160 kg baterii.
- „Czysta Ziemia to zdrowe życie” – VII edycja Powiatowego Konkursu Ekologicznego oraz szkolny konkurs fotograficzny jako impreza towarzysząca (objęto 3.900 osób) – Powiat Dzierżoniowski; Zadanie prowadzone było przez Zespół Szkół w Bielawie.
- XXIII Olimpiada Wiedzy Ekologicznej zorganizowana przez Ligę Ochrony Przyrody Okręg we Wrocławiu. W trzech etapach wzięło udział 3.998 uczniów ze 141 szkół ponadgimnazjalnych z terenu Dolnego Śląska.
- Konkursy zorganizowane przez Ligę Ochrony Przyrody, Okręg we Wrocławiu:
 - ✓ konkurs „Najlepiej pracujące przedszkolne koło LOP”, udział wzięło 9 przedszkoli,
 - ✓ konkurs „Najlepiej pracujące szkolne koło LOP”, udział wzięło 17 szkół,
 - ✓ plastyczny „Ssaki naszych pól i łąk” – udział wzięło 20 przedszkoli,
 - ✓ plastyczny „Pory roku w przyrodzie”, udział wzięły 44 szkoły,

- ✓ fotograficzny „Rośliny terenów podmokłych” – udział wzięło 25 placówek,
 - ✓ konkurs „Mój las” – udział wzięło 39 placówek,
 - ✓ w ramach Kampanii Niezapominajkowej – konkurs plastyczny dla przedszkoli „Portret motyla” – udział wzięły 34 przedszkola,
 - ✓ w ramach Kampanii Niezapominajkowej – konkurs badawczy „Cenne przyrodniczo miejsca na moim osiedlu” – udział wzięło 8 szkół i przedszkoli,
 - ✓ w ramach Kampanii Niezapominajkowej – konkurs badawczy „Świat bez śmieci” – udział wzięło 8 szkół,
 - ✓ w ramach Kampanii Niezapominajkowej – konkurs plastyczny „Nie śmieć” i „Segreguję odpady” udział wzięło 10 szkół,
 - ✓ w ramach Kampanii Niezapominajkowej – konkurs plastyczny „Pomóżmy bezdomnym zwierzętom” udział wzięło 8 szkół.
- VII edycja konkursu pn. „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” na terenie województwa dolnośląskiego zorganizowanego przez Dolnośląski Zespół Parków Krajobrazowych we Wrocławiu - uczestniczyło 1.836 uczniów z 54 gimnazjów, z terenu 39 gmin położonych na terenie DZPK.
 - IX Edycja Ogólnopolskiego Konkursu Geologiczno-Środowiskowego „Nasza Ziemia – środowisko przyrodnicze wczoraj, dziś i jutro pt. Skarby Ziemi” zorganizowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny Oddział we Wrocławiu – udział wzięło 41 szkół podstawowych, 21 gimnazjów, 14 szkół ponadgimnazjalnych..
 - Konkursy ekologiczne dla dzieci i młodzieży pt. „Ochrona przyrody w Polsce”, „Czyste Góry”, „Bądźmy przyjaciółmi przyrody” oraz „Przegląd Piosenki Ekologicznej i Turystycznej” przeprowadzone przez Okręg Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze, w których wzięło udział ok. 3120 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych regionu jeleniogórskiego.
 - Konkursy plastyczno – literackie pn. „Środowisko naturalne, w którym pragnę żyć” i „Co mnie zachwyca, a co bulwersuje w przyrodzie”, Konkurs fotograficzny pt. „Przyroda Karkonoszy” oraz Konkurs dla placówek oświatowych pn. „Zbieramy zużyte baterie” zorganizowane przez Związek Gmin Karkonoskich, w których wzięło udział łącznie ok. 18 tys. dzieci z 82 placówek oświatowych (przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów) z terenu gmin związkowych tj. Karpacza, Kowar, Mysłakowic, Piechowic, Podgórzyna, Szklarskiej Poręby oraz zaproszonych gościnnie gmin: Jeżów Sudecki, Janowice Wielkie, Stara Kamienica.

- Konkurs Edukacja dla bezpieczeństwa „Uczę się bezpiecznie żyć” –zorganizowany przez Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Nysa w Jeleniej Górze, w którym wzięło udział ponad 10 tys. dzieci z 93 placówek oświatowych (przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów) z regionu jeleniogórskiego.
- Edukacja ekologiczna zrealizowana przez Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Oddział w Jeleniej Górze w oparciu o zorganizowany festyn „Majówka ze zwierzakami” oraz wydanie gazety okolicznościowej „Kicia i Azor” w nakładzie 2000 egz. i „Kalendarza Małego Ekologa” w nakładzie 1500 egz.
- XIII Gminny Ekologiczny Turniej Szkół i Przedszkoli przeprowadzony przez Gminę Osiecznica w którym uczestniczyło 650 dzieci z 5 szkół podstawowych i 2 przedszkoli z terenu gminy Osiecznica.

Akcje o charakterze edukacyjnym:

- Zbieranie śmieci i konkurs ekologiczny pn. „Święto – na brzegu jeziora” (objęto 1.917 osób) – Gmina Walim. Zadanie realizowane było w Zagórzu Śląskim przy Jeziorze Bystrzyckim.
- Modelowa kampania edukacyjno – informacyjna na rzecz poprawy efektywności selektywnej zbiórki odpadów „Świat sam sobie nie da rady, segregujemy więc odpady” (objęto 10.400 osób) - Gmina Miejska Kudowa Zdrój.
- Akcja edukacyjno-informacyjna „Nowoczesny system gospodarowania odpadami dla lepszego i czystszejgo jutra – edycja 2007/2008” - Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD 7” (101.000 mieszkańców).

Konferencje i seminaria:

- Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu - Organizacja konferencji naukowej pt. "Rola melioracji wodnych w inżynierii, kształtowaniu i ochronie środowiska" – wydano materiały konferencyjne w nakładzie 300 egzemplarzy.
- Publikacja materiałów pokonferencyjnych pn. "Wspólnotowe prawo ochrony środowiska i jego implementacja w Polsce 3 lata po akcesji" przez Centrum Prawa Ekologicznego w nakładzie 400 egzemplarzy.
- Publikacja wydawnictwa zwartego pn. „Meteorologia, hydrologia, ochrona środowiska – kierunki badań i problemy” w nakładzie 300 egzemplarzy, jako materiałów pokonferencyjnych związanych z ogólnopolską konferencją naukową

„60 lat działalności Oddziału IMGW we Wrocławiu na rzecz gospodarki wodnej i ochrony środowiska i 30 lat kierowania Oddziałem przez doc.dr Alfreda Dubickiego”.

- Miasto i Gmina Węgliniec przeprowadziło w październiku 2008 r. Forum Ekologiczne nt. odnawialnych źródeł energii. Wydano materiały pokonferencyjne w nakładach po 200 egz. oraz broszurę informacyjną pt. „Odnawialne źródła energii – szanse i bariery rozwoju”.
- Muzeum Przyrodnicze w Jeleniej Górze zorganizowało dwie konferencje naukowo – edukacyjne o tematyce przyrodniczej:
 - ✓ Konferencja pn. „Problemy wdrażania europejskiej sieci NATURA 2000 w Sudetach”, wydano również publikację o takim tytule w nakładzie 500 egz.
 - ✓ IV Międzynarodowa Konferencja „Nietoperze Sudetów” - prezentowane wyniki i obserwacje zostały opublikowane w suplemencie do Rocznika Przyrody Sudetów pt. „Nietoperze Sudetów” w nakładzie 500 egz..

Kursy, warsztaty:

- Warsztaty ekologiczne pn. „Kudowa Zdrój w Eko-Obiektywie” (objęto 187 osób) - Gmina Miejska Kudowa Zdrój.
- Wyjazdowe warsztaty szkoleniowe organizowane przez Ligę Ochrony Przyrody Okręg we Wrocławiu, w których wzięło udział 7.610 dzieci i młodzieży oraz 848 opiekunów szkolnych i przedszkolnych.
- XXII Ogólnopolski Kurs Nauczycieli – Kandydatów na Przewodników Turystyki Górskiej „Góry Świetokrzyskie’ 2008” przeprowadzony przez Okręg Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze, w wyniku którego 19 nauczycieli zdobyło uprawnienia przewodnika turystyki górskiej.

Wspieranie wydawnictw i prasy prowadzących edukację ekologiczną:

- Wydanie przez Polski Klub Ekologiczny 6 numerów dwumiesięcznika „Zielona Planeta”, każdy w nakładzie 2.200 egzemplarzy.
- Wydanie przez Fundację dla Uniwersytetu Wrocławskiego II wydania "Atlasu Śląska Dolnego i Opolskiego" w nakładzie 2.800 egzemplarzy.
- Wydanie przez Dolnośląską Organizację Turystyczną folderu promocyjnego, prezentującego przyrodę dolnośląską i walory krajobrazowe Dolnego Śląska pt.

„Atlas turystyki rowerowej Dolnego Śląska” w nakładzie 5.000 egzemplarzy.

- Wydanie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska „Raportu o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2007 r.” w wersji książkowej w nakładzie 1.200 egzemplarzy oraz w wersji na CD w nakładzie 500 egzemplarzy.
- Muzeum Przyrodnicze wydało w nakładzie 1200 egz. Tom 10 rocznika „Przyroda Sudetów”.
- Okręg Ligi Ochrony Przyrody w Jeleniej Górze wydał z okazji jubileuszu 80-lecia Ligi Ochrony Przyrody w Polsce publikację pn. „Krótka historia konkursów ekologicznych jeleniogórskiej Ligi Ochrony Przyrody (1999-2007)” w nakładzie 150 egz.

Prenumerata dla szkół:

- Prenumerata miesięcznika „Ekoświat” dla szkół podstawowych, gimnazjalnych, zespołów szkół, szkół ponadgimnazjalnych, ośrodków szkolno wychowawczych województwa dolnośląskiego w ilości: 1.875 miesięcznie, 22.500 egz. rocznie.
- Prenumerata miesięcznika „Aura” dla 579 szkół średnich i 23 organizacji i instytucji w ilości 7.224 egzemplarzy rocznie.
- Prenumerata miesięcznika „Ekonatura” dla szkół, placówek oświatowych i wychowawczych, bibliotek oraz instytucji na terenie Dolnego Śląska w ilości 1517 egzemplarzy miesięcznie, czyli 9.102 egzemplarze w okresie lipiec – grudzień 2008.

Inne zadania edukacyjne:

- Emisja 16 audycji telewizyjnych programu „Teraz wieś - edukacja na rzecz ochrony środowiska”.
- „Edukacja ekologiczna młodzieży szkolnej prowadzona przez Zarząd Okręgowy Ligi Ochrony Przyrody w Wałbrzychu” (objęto 10.000 osób w szkołach na terenie: Wałbrzycha, Świdnicy, Czarnego Boru, Mokrzeszowa, Starych Bogaczowic i Dzierżoniowa, w tym: około 1.000 członków Ligi Ochrony Przyrody); Termin rozliczenia końcowego zadania przypada na rok 2009.

4.4. Monitoring środowiska

Z zakresu monitoringu środowiska Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 9 wniosków, z których 5 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 1 został rozpatrzony odmownie ze względu na niewielki efekt ekologiczny planowany do uzyskania w wyniku jego realizacji, a 3 pozostały do rozstrzygnięcia na 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 7 zadań. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na dofinansowanie wszystkich 7 zadań.

Na zadania z dziedziny monitoringu środowiska Fundusz wydatkował w formie dotacji 2 428,6 tys. zł tj. 1,07% wydatków statutowych. Środki przyznane zostały na badania monitoringowe środowiska, którymi objęto obszar województwa dolnośląskiego.

Na realizację 4 zadań kontynuowanych posiada zobowiązania na lata następne na kwotę 589,9 tys. zł w formie dotacji (0,5% wszystkich zobowiązań), wynikające z zawartych umów.

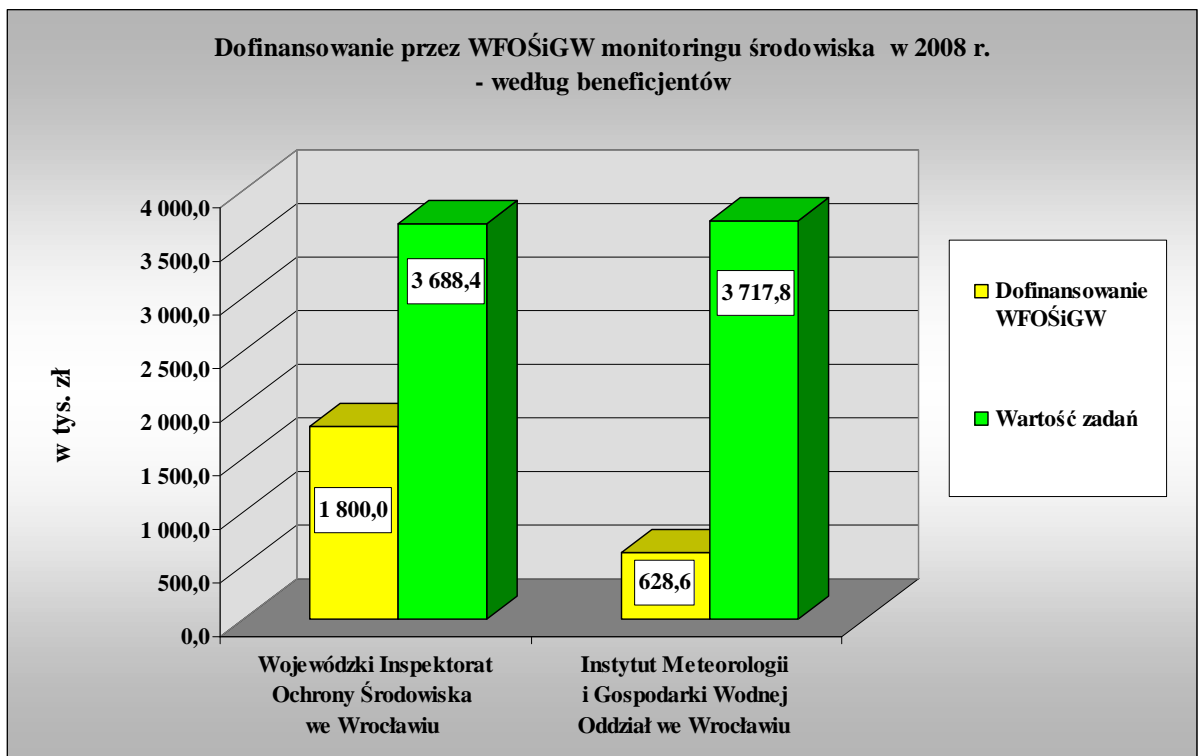
Rok 2008 był kolejnym okresem badań środowiska, na terenie całego województwa dolnośląskiego przy udziale środków Funduszu. Badania prowadzone były w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział we Wrocławiu.

W roku 2008 kontynuowane były dwa zadania z zakresu monitoringu prowadzone przez IMGW Oddział Dolnośląski, a dotyczące pilotażowych badań parametrów hydromorfologicznych i biologicznych Nysy Łużyckiej i jej dopływów zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz badań stosunków wodnych w obszarze oddziaływania kopalń odkrywkowych na przykładzie Nysy Łużyckiej. Konieczność przeprowadzenia badań wynika z zapisów protokołu czternastego posiedzenia Polsko-Niemieckiej Komisji do spraw Wód Granicznych.

Efektem końcowym pilotażowego monitoringu przeprowadzonego na Nysie Łużyckiej i jej dopływach będą materiały przeglądowe w postaci map i wykazów.

Materiały te będą bazą wyjściową do ostatecznego wyznaczenia silnie zmienionych i sztucznych części wód oraz do opracowania planów działań gospodarki wodnej na wodach granicznych. Wyniki monitoringu hydromorfologicznego mogą być również wykorzystane do oceny ryzyka nieosiągnięcia dobrego stanu hydromorfologicznego jednolitych części wód. Przeprowadzona inwentaryzacja stanu hydromorfologicznego i biologicznego stworzy również podstawy do ochrony najwartościowszych odcinków rzeki oraz oceny stanu ekologicznego wód zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Ponadto pozwoli ona na kompleksową ocenę wpływu oddziaływań antropogenicznych na stan ekosystemu rzeczny i stworzy podstawy do jego poprawy. Ustalone na jej podstawie priorytety działań będą podstawą do sporządzania planów zagospodarowania badanego obszaru.

Przeprowadzony monitoring stosunków wodnych w obszarze oddziaływania kopalń odkrywkowych pozwoli kontrolować wielkość i zakres przepływów transgranicznych wód podziemnych w przygranicznym obszarze Nysy Łużyckiej, umożliwi racjonalne wykorzystanie zasobów oraz stworzy podstawy do działań mających na celu przywrócenie zrównoważonego, w dużym stopniu samoregulującego się bilansu

wodnego. Ponadto zbudowany model hydrogeologiczny posłuży na zaprojektowanie wydajnego systemu monitoringu dla kontroli zmian stanów wód podziemnych w zasięgu oddziaływania kopalń odkrywkowych. Przeprowadzony monitoring będzie podstawą do rekultywacji badanego obszaru oraz pozwoli na wybór odpowiednich przedsięwzięć mających na celu stabilizację stosunków wodnych i ochronę ekosystemu rzecznoego.

Wyniki monitoringu uzyskane w obu zadaniach wykorzystywane będą przez część polską, Polsko-Niemieckiej Komisji ds. Wód Granicznych w ramach dwustronnych uzgodnień.

W zakresie monitoringu środowiska w 2008 roku realizowano ponadto zadanie „Utrzymanie stacji badania skażeń radioaktywnych w Obserwatorium IMGW na Śnieżce w 2008 r.” przez Oddział Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

4.5. Prace badawcze

W 2008 r. do Funduszu nie wpłynęły wnioski o dofinansowanie zadań z zakresu prac badawczych.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 1 zadanie kontynuowane z tego zakresu. Fundusz wydatkował w 2008 r. środki na wsparcie jego realizacji w formie dotacji w kwocie 229,3 tys. zł, co stanowiło 0,10% wydatków statutowych Funduszu.

W roku 2008 zakończono i rozliczono zadanie realizowane przez Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu pn. „Program badań nad zającem”. Przeprowadzone badania miały na celu rozeznanie, jakie przyczyny spowodowały wyraźny i wciąż postępujący spadek pogłowia liczebności zająca szaraka, który od kilkunastu lat obserwuje się w Polsce i innych krajach europejskich. Dla prowadzenia badań ogrodzono, zagospodarowano i uprawiano dwie woliery o łącznej powierzchni 12,05 ha, które zasiedlono oznakowanymi zwierzętami (44 samice i 24 samce). Dziewięć zespołów badawczych prowadziło badania bazy pokarmowej i trawienia zwierząt, ich genetyki i behavioru i rozrodu, patofizjologii przewodu pokarmowego, badania anatomopatologiczne, parazytologiczne, sekcyjne, toksykologiczne i hematologiczne (biochemiczne, serologiczne i inne).

4.6. Zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków

Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 30 wniosków z dziedziny zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków, z których 24 zostały pozytywnie rozpatrzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą, 4 nie spełniały „Kryteriów ...” Funduszu, 1 został wycofany przez wnioskodawcę, a 1 pozostał do rozstrzygnięcia na 2009 r.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowało się 30 zadań - dofinansowano realizację 27 zadań.

Na zadania z zakresu zapobieganie i likwidacja poważnych awarii i ich skutków Fundusz wydatkował 3 289,7 tys. zł, tj. 1,46% wydatków statutowych, w tym 2 901,5 tys. zł w formie dotacji, tj. 88,2% oraz 388,2 tys. zł w formie pożyczki, tj. 11,8%.

Fundusz posiada zobowiązania finansowe w formie dotacji na lata następne na realizację 3 zadań w kwocie 170,0 tys. zł w formie dotacji (0,1% wszystkich zobowiązań statutowych).

Wojewódzki Fundusz zawarł porozumienia w sprawie dofinansowania zadań związanych z likwidacją zagrożeń środowiska podczas zdarzeń nadzwyczajnych przez jednostki ochrony przeciwpożarowej z terenu województwa dolnośląskiego na łączną kwotę 2.355,0 tys. zł:

- w dniu 6 czerwca 2008 r. z Komendą Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu, zobowiązując się do przeznaczenia na objęty porozumieniem cel dotacji w wysokości 1.495,0 tys. zł,
- w dniu 6 czerwca 2008 r. z Zarządem Oddziału Wojewódzkiego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej Województwa Dolnośląskiego, zobowiązując się do przeznaczenia na objęty porozumieniem cel dotacji w wysokości 860,0 tys. zł.

Ogółem w 2008 r. realizowane były porozumienia zawarte na dofinansowanie samochodów z lat 2007-2008. W ramach porozumień dofinansowano zakup i karosację 23 samochodów pożarniczych z funkcją ograniczania zagrożeń ekologicznych, w tym m.in.:

- zakup samochodów dla jednostek: PSP w Jeleniej Górze (samochód marki Scania z napędem 8x6) i OSP w Weglińcu (samochód MERCEDES BENZ z napędem 4 x 4) oraz OSP Podgórzyn (z umowy 2007 r.), OSP w Gaworzycach (średniego samochodu pożarniczego 4x4), OSP w Ujeździe Dolnym, OSP w Wietrzycach, OSP w Stanowicach, OSP w Starym Waliszowie, OSP w Czarnym Borze, OSP w Szymocinie, OSP w Minkowicach, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Jaworze, 2 szt. dla KMPSP we Wrocławiu (średnie samochody ratowniczo-gaśnicze na podwoziu z napędem uterenowionym 4x4),
- karosację ciężkiego samochodu pożarniczego Jelcz 004 dla OSP Legnickie Pole.

Ponadto w 2008 r. Realizowane były inne zadania z zakresu zapobiegania i likwidacji poważnych awarii i ich skutków:

- wykonanie wymiany zbiorników paliwowych jednopłaszczowych na zbiorniki dwupłaszczowe z pełnym monitoringiem zgodnie z aktualnymi wymogami ochrony środowiska na stacji paliw w Żukowicach,
- wstępne rozpoznanie terenowo-laboratoryjne w celu ustalenia programu badań mającego na celu lokalizację źródła występowania w wodach podziemnych na terenie dzielnicy Sobięcin w Wałbrzychu znacznych ilości siarkowodoru i cyjanków.

4.7. Inne zadania

Fundusz rozpatrzył w 2008 r. 33 wnioski dotyczące innych zadań ochrony środowiska, z których 31 zostało pozytywnie rozpatrzonych przez Zarząd i Radę Nadzorczą, a 2 zostały wycofane przez wnioskodawców.

W ciągu roku w trakcie realizacji znajdowały się 33 zadania. Wszystkie zadania zostały dofinansowane kwotą 34 276,1 tys. zł, która stanowiła 15,15% wydatków statutowych, w tym w formie dotacji 1 626,6 tys. zł, tj. 4,7% oraz w formie pożyczki 32 649,5 tys. zł, tj. 95,3%.

Na realizację 3 zadań kontynuowanych Fundusz posiada zobowiązania na lata następne wynikające z zawartych umów na kwotę 18 537,1 tys. zł (14,9% wszystkich zobowiązań), w tym w formie dotacji w kwocie 702,6 tys. zł oraz w formie pożyczki 17 834,5 tys. zł.

W ramach innych zadań Fundusz wspomógł zadania obejmujące:

- ***Profilaktykę zdrowotną***

Profilaktyką zdrowotną organizowaną dla zamieszkujących na terenach, na których występują przekroczenia norm zanieczyszczeń środowiska objęto w 2008 r. 5 710 dzieci. Prowadzona była w miastach: Wrocław, Legnica, Jelenia Góra i Nowa Ruda. Organizatorami profilaktyki byli m.in.:

- ✓ Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Dolnośląska (dofinansowano profilaktykę 1 127,00 dzieci),
- ✓ Stowarzyszenie "Nowa Rodzina" we Wrocławiu (dofinansowano profilaktykę 607 dzieci),
- ✓ Fundacja HOBBIT we Wrocławiu (dofinansowano profilaktykę 604 dzieci),
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy we Wrocławiu (dofinansowano profilaktykę 512 dzieci),
- ✓ Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Schronisk Młodzieżowych we Wrocławiu (dofinansowano profilaktykę 500 dzieci),
- ✓ Caritas Archidiecezji Wrocławskiej (dofinansowano profilaktykę 300 dzieci),
- ✓ Międzyszkolny Klub Sportowy "Juvenia" we Wrocławiu (dofinansowano profilaktykę 255 dzieci),
- ✓ Uczniowski Klub Sportowy "Iskra" we Wrocławiu (dofinansowano profilaktykę 120 dzieci),
- ✓ Międzyszkolny Klub Sportowy "Karkonosze" Sporty Zimowe w Jeleniej Górze (dofinansowano profilaktykę 30 dzieci),
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Okręgowy w Jeleniej Górze (dofinansowano profilaktykę 300 dzieci),
- ✓ Stowarzyszenie Klub Lotnika "Śmigiełko" w Jeleniej Górze (dofinansowano profilaktykę 180 dzieci),
- ✓ Caritas Diecezji Legnickiej (dofinansowano profilaktykę 242 dzieci),
- ✓ Rzymskokatolicką Parafię P.W Najświętszego Serca Pana Jezusa (dofinansowano profilaktykę 150 dzieci),
- ✓ Studio Tańca „Paradis” Andrzej Mierzejewski z Nowej Rudy (dofinansowano profilaktykę 39 dzieci),
- ✓ Gmina Miejska Nowa Ruda (dofinansowano profilaktykę 22 dzieci),

- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Miejskiego w Legnicy – (dofinansowano profilaktykę 147 dzieci).

- **Wapnowanie gleb**

W 2008 r. zawarto jedną umowę na Program wapnowania gleb na Dolnym Śląsku na lata 2007-2008. Wartość zadania wyniesie 2.061,6 tys. zł przy dofinansowaniu ze strony Wojewódzkiego Funduszu kwotą 1.030,8 tys. zł w formie dotacji. Do końca 2008 r. na realizację zadania wydatkowano kwotę 333,4 tys. z. Programem w 2008 r. objęto 201 rolników, którzy zwapnowali 2.487,37 ha gruntów. Zgodnie z umową zadanie ma być zakończone do dnia 30.04.2009 r.

- **Zadania Województwa Dolnośląskiego**

Fundusz wsparł finansowo w 2008 r. Województwo Dolnośląskie przy rozbudowie bazy danych podmiotów korzystających ze środowiska. Zadanie polegało na zakupie licencji na korzystanie z systemów informatycznych („Wojewódzki Bank Zanieczyszczeń Środowiska” oraz moduł księgowy „Fundusz Pro”) na lata 2006-2008, rozbudowie i usprawnieniu bazy sprzętowej systemu opłat za korzystanie ze środowiska oraz szkoleniach specjalistycznych dla pracowników Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego.

- **Wybrane zadania**

Rozpoczęto współfinansowanie modernizacji instalacji elektrolizy na terenie PCC ROKITA S.A. w Brzegu Dolnym. Przedmiotowa modernizacja przyczyni się do zmniejszenia zapotrzebowania na energię elektryczną - redukcja energochłonności o 500 kWh/t Cl₂, czyli przy wykorzystaniu pełnych mocy produkcyjnych o 600 GWh w skali roku oraz redukcji występowania ścieków zawierających rtęć - ograniczenie sumy emisji rtęci do środowiska (powietrze, ściek, produkt) o 0,5 g/t Cl₂, czyli przy wykorzystaniu pełnych mocy produkcyjnych w ilości 60 kg Hg w skali roku.

- **Nagrody za osiągnięcia w ochronie środowiska.**

Fundusz ufundował nagrody finansowe za osiągnięcia w zakresie ochrony środowiska w wysokości 62,5 tys. zł dla:

 - ✓ Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Bolesławcu -

- nagroda w konkursie Przeglądu Komunalnego o Puchar Recyklingu - nagroda 10 000 zł,
- ✓ Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Izery” sp. z o.o. w Lubomierzu – nagroda w konkursie Przeglądu Komunalnego o Puchar Recyklingu - nagroda 10 000 zł,
 - ✓ Gminnego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Spółka z o.o. w Bogatyni - zdobywca Dyplomu „Mistrza Edukacji Ekologicznej” w VIII edycji Konkursu „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu - nagroda 10.000 zł,
 - ✓ Zakładu Gospodarowania Odpadami sp. z o.o. w Gaci – nagroda w konkursie „Przeglądu Komunalnego” o Puchar Recyklingu – nagroda 10.000 zł,
 - ✓ Gminy Kudowa Zdrój – dla laureata "Europejskiej Nagrody Ekologicznej" za działalność na rzecz ochrony przyrody - nagroda 10 000 zł,
 - ✓ Miasta Legnica - dla laureata “Europejskiej Nagrody Ekologicznej” za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej - nagroda 10.000 zł,
 - ✓ Związku Pszczelarzy Ziemi Legnickiej - nagroda w konkursie na “Wzorową Pasiekę” i “Wzorowe Gospodarstwo Pasieczne Dolnego Śląska” - 2.050 zł.

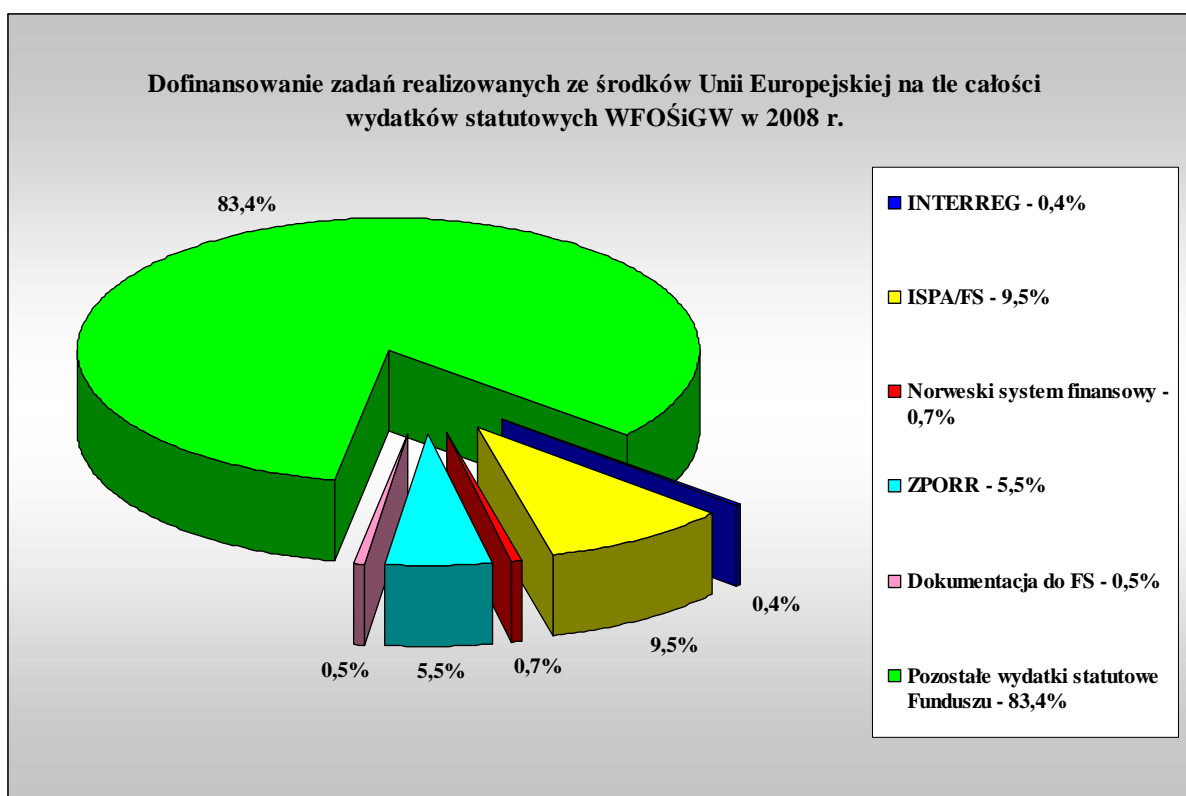
5. Udział Funduszu w absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej

Fundusz dokonując wyboru zadań do dofinansowania traktował priorytetowo dofinansowanie zadań realizowanych z udziałem bezzwrotnych środków Unii Europejskiej, których wykonanie przyczynia się do wypełnienia wymagań określonych w dyrektywach Wspólnoty Europejskiej w obszarze „środowisko”, wdrożonych do prawa krajowego.

Fundusz udzielił w 2008 r. pomocy finansowej na wsparcie zadań realizowanych w ramach funkcjonujących programów pomocowych. Ogółem na ich dofinansowanie wydatkował w 2008 r. kwotę 36 741,0 tys. zł, tj. 16,26% środków wypłaconych na realizację wszystkich zadań statutowych. Ponadto wypłacił 1 054,0 tys. zł na dofinansowanie realizacji dokumentacji zadań planowanych do dofinansowania z Funduszu Spójności.

Na dofinansowanie zadań według poszczególnych programów Fundusz wypłacił:

1) ISPA/FS	-	21 676,0 tys. zł,
2) ZPORR	-	12 533,4 tys. zł,
3) Norweski system finansowy	-	1 631,6 tys. zł,
4) Program Inicjatywy Wspólnotowej		
INTERREG III A Czechy-Polska	-	900,0 tys. zł.

1) ISPA/FS (Przedakcesyjny Instrument Polityki Strukturalnej)

W roku 2008 Fundusz objął dofinansowaniem 5 przedsięwzięć. Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz w 2008 r. na ich dofinansowanie wyniosła ogółem 21 676,0 tys. zł, w tym w formie dotacji 1 447,21 tys. zł, pożyczek 20 228,78 tys. zł. Zadania dofinansowywane będą w latach następnych i Fundusz posiada w stosunku do nich zobowiązania wynikające z zawartych umów w wysokości 28 693,50 tys. zł.

2) ZPORR (Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego)

W roku 2008 Fundusz przyjął do dofinansowania 7 zadań przewidzianych do

realizacji w ramach ZPORR (Fundusze Strukturalne). Pomoc finansowa Funduszu w realizacji tych zadań w 2008 r. wyniosła 12 533,4 tys. zł, w tym w formie dotacji 2 337,6 tys. zł pożyczki 7 249,6 tys. zł oraz w formie pożyczki pomostowej 2 946,2 tys. zł.

Spośród realizowanych zadań 6 o wartości 49 917,0 tys. zł zostało zakończonych w 2008 r. Ogółem Fundusz dofinansuje ich realizację kwotą 19 448,3 tys. zł, w tym w formie dotacji w kwotę 5 233,5 tys. zł, pożyczki w kwocie 7 275,4 tys. zł oraz pożyczki pomostowej w kwocie 6 939,4 tys. zł. Fundusz posiada zobowiązania finansowe w stosunku do jednego zadania zakończonego w wysokości 915,0 tys. zł, w tym w formie dotacji 285,0 tys. zł oraz pożyczki 630,0 tys. zł.

Do zakończenia pozostało jedno zadanie, w stosunku do którego Fundusz nie posiada już zobowiązań finansowych.

3) Norweski system finansowy

Fundusz przyjął do dofinansowania w 2008 r. 2 zadania objęte Norweskim systemem finansowym. Pomoc finansowa Funduszu w realizacji tych zadań w 2008 r. wyniosła 1 631,6 tys. zł, w tym w formie pożyczki 751,6 tys. zł oraz w formie pożyczki pomostowej 880,0 tys. zł. Zadania będą kontynuowane w 2009 r., a zobowiązania Funduszu z tytułu zawartych umów wynoszą ogółem 1 083,3 tys. zł w formie pożyczki.

4) Program Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy-Polska

Fundusz kontynuował w 2008 r. dofinansowanie jednego zadania objętego programem Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG III A Czechy-Polska.

Pomoc finansowa udzielona przez Fundusz w 2008 r. wyniosła 900,00 tys. zł, w tym w formie pożyczki 250,0 tys. zł oraz 650,0 tys. zł w formie pożyczki pomostowej.

Realizacja zadania została zakończona w 2008 r. Wartość zadania wyniosła 1 919,6 tys. zł, ogółem w latach 2006-2008 Fundusz dofinansował je kwotą 1 640,0 tys. zł, w tym 590,0 tys. zł pożyczki i 1 050,0 tys. zł pożyczki pomostowej.

6. Nadzór nad przygotowaniem i realizacją umów pożyczek i dotacji

W roku 2008, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono stały nadzór nad wykorzystaniem środków przeznaczonych na różnego rodzaju zadania związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Nadzór ten obejmował:

1. Na etapie pierwszym badanie i ocenę, przez pracowników merytorycznych, złożonych wniosków o pomoc finansową na realizację zadań pod kątem:
 - zgodności z „Kryteriami i zasadami udzielania pomocy finansowej ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu”
 - stanu przygotowania inwestycji i innych zadań do realizacji,
 - spełnienia wymogów dotyczących wyboru wykonawców zadań w przetargach publicznych,
 - zabezpieczenia środków i źródeł finansowania zadań,
 - wnioskowanych terminów i wysokości wypłat dotacji i pożyczek, w tym także proponowanych form zabezpieczenia pożyczek.
2. Na etapie drugim działalność kontrolna obejmowała realizację zadań i rozliczanie umów dotacyjnych i pożyczkowych. Prowadzona była przez pracowników Zespołu Obsługi Wniosków w oparciu o kwartalne plany kontroli zadań w miejscu ich realizacji.

W toku tych kontroli dokonywano sprawdzenia:

- terminowości i prawidłowości wykonawstwa,
- dokumentacji rozliczeniowej,
- zgodności z zawartymi umowami,
- uzyskanych efektów rzeczowych.

W roku 2008 przeprowadzono 200 kontroli, w trakcie których skontrolowano ogółem 165 zadań w miejscu ich realizacji, w tym zrealizowano:

- 77 kontroli pełnych, obejmujących kontrolę całości dokumentów i stanu faktycznego wspomaganego zadania w pełnym zakresie jego realizacji,
- 122 kontrole problemowe, które weryfikowały określony odcinek realizacji bądź

finansowania zadania,

- 1 kontrolę sprawdzającą realizację wcześniejszych zaleceń pokontrolnych.

Kontrolą objęto zadania ze wszystkich dziedzin ochrony środowiska i gospodarki wodnej dofinansowane i planowane do dofinansowania ze środków Funduszu w następujących ilościach:

- **gospodarka ściekowa i ochrona wód:** budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków, budowa sieci kanalizacyjnej, sanitarnej i deszczowej, dokumentacje – 82 kontrole, 74 zadania,
- **ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu:** budowa i modernizacja kotłowni węzłów cieplnych, modernizacja kotłowni na gazową, modernizacja kotłowni na olejową, modernizacja kotłowni na opalaną biomasą, modernizacja sieci ciepłowniczej, termomodernizacja, modernizacja odpylania, modernizacja i adaptacja budynku – 54 kontrole / 43 zadania,
- **gospodarka odpadami:** rekultywacja składowisk, budowa składowiska odpadów, rozbudowa zakładu utylizacji, zintegrowane systemy zbiórki odpadów, rekultywacja wylewiska – 9 kontrole / 6 zadań,
- **gospodarka wodna i ochrona przeciwpowodziowa:** budowa i modernizacja sieci wodociągowych i SUW, budowa zbiornika przeciwpowodziowego, regulacja rzek, odbudowa rzek i potoków – 22 kontrole / 14 zadań,
- **ochrona przyrody i lasów:** rewaloryzacja zabytkowego parku, ochrona ekosystemów leśnych, działania przeciwpowodziowe – 10 kontrole / 7 zadań,
- **edukacja ekologiczna:** realizacja całorocznego programu edukacji ekologicznej, edukacja ekologiczna dzieci i młodzieży oraz nauczycieli – 12 kontrole / 12 zadań,
- **nadzwyczajne zagrożenia i inne zadania:** osłony przeciwpromienne, zakup samochodu ratowniczego, wywóz odpadów niebezpiecznych - 9 kontrole / 7 zadań,
- **profilaktyka zdrowotna:** profilaktyka zdrowotna dzieci - 2 kontrole / 2 zadania

Na ogólną ilość 200 przeprowadzonych kontroli w 10 przypadkach miały miejsce ustalenia w wyniku, których sformułowano pod adresem dotacjobiorców i pożyczkobiorców wnioski pokontrolne dotyczące:

- aktualizacji harmonogramu rzeczowo-finansowego,
- przedłożenia końcowego rozliczenia kosztów realizacji zadania,
- uzgodnienia dokumentacji związanej z procesem inwestycyjnym,
- konieczności aneksowania warunków umowy w zakresie terminów i kwot wypłat pożyczek,
- doprowadzenia do właściwego stanu technicznego elementów sieci.

Efektami prowadzonej działalności kontrolnej były:

- odmowa przyznania pomocy finansowej wnioskodawcom, których proponowane do dofinansowania zadania nie spełniały warunków określonych w „Kryteriach i zasadach udzielania pomocy finansowej ze środków WFOŚiGW we Wrocławiu”,
- weryfikowanie wysokości przyznawanych kwot dofinansowania w stosunku do wielkości wnioskowanych,
- wstrzymywanie uruchamiania środków w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji zadania oraz rozbieżności w przedkładanych dokumentach rozliczeniowych do czasu ich wyjaśnienia i usunięcia,
- dyscyplinowanie dotacjobiorców i pożyczkobiorców w zakresie przestrzegania warunków określonych w obowiązujących umowach.

Systematyczna działalność nadzorczą – kontrolną, zarówno na etapie rozpatrywania wniosków i przygotowywania umów, jak również w fazie ich realizacji, przyczynia się do prawidłowego i zgodnego z przeznaczeniem wykorzystania środków Funduszu.